86/20
XLI. ÉVF. • 1986. SZEPTEMBER 4. • ÁRA: 4,50 Ft
PAJTÁS

Egri Megyei Gyermekkönyvtár
EGER

VOLT EGYSZER EGY NYÁR...

FOTÓ: TÓTH ANDRÁS

PAJTÁS

A MAGYAR ÚTTÖRŐK SZÖVETSÉGÉNEK KÖZPONTI LAPJA

Főszerkesztő:
SOMOS ÁGNES

Főszerkesztő-helyettes:
BŐCS FERENC

Olvasószerkesztő:
BOGÁTI PÉTER,
CSER GÁBOR

Művészeti szerkesztő:
CZIFFERSZKY BÉLA,
FORRAI JÁNOS

Kiadja az Ifjúsági Lap- és Könyvkiadó Vállalat

Felelős kiadó:
DR. PETRUS GYÖRGY
igazgató

Szerkesztőség:
Budapest,
Jászai Mari tér 5.
1397
Telefon:
321-987, 321-988, 321-989
Postafiók:
Bp. 62. Pf. 508.
1397
Kiadóhivatal:
Budapest,
Révay u. 16. 1065
Telefon: 116-660

Terjeszti a Magyar Posta. Előfizethető bármely hírlapkézbesítő postahivatalnál, a Posta hírlapüzletelben és a Hírlapelőfizetési és Lapellátási Irodánál (HELIR)
Budapest V.,
József nádor tér 1.
1900
közvetlenül vagy postautalványon, valamint átutalással a HELIR 215-96162 pénzforgalmi jelzőszámra.
Előfizetési díj:
egész évre
153 Ft,
I. félévre 85 Ft,
II. félévre 68 Ft.

86.0698
Athenaeum Nyomda
Budapest
Rotációs mélynyomás
Felelős vezető:
SZLÁVIK ANDRÁS
vezérigazgató
HU ISSN 0030—9583
INDEX: 25 695

A beküldött kéziratokat, fotókat és rajzokat nem őrizzük meg és nem küldjük vissza.

A JÁTÉK JEGYÉBEN

Hagyjuk a divatos nyafogást, és néhány percre legyünk őszinték önmagunkhoz. Tulajdonképpen a legfőbb ideje volt már, hogy megkezdődjön a suli. Szép volt a nyár, jó volt a nyár, de azért ne szégyelljük, hogy van valami semmihez sem hasonlítható, bizsergető érzés, hogy újra együtt vagyunk a régi, megszokott cimborákkal, akik valahogyan mégis újak, egy kicsit mások lettek azóta, hogy júniusban elváltunk tőlük. Ne szégyelljük az új füzetek, az új tankönyvek varázsát, engedjünk bátran a hívásnak, amely belőlük árad, és a mindennél érdekesebb valóság újabb területeinek megismerésére csábít.

Egy szó, mint száz, ha sikerül elhagynunk a tanévkezdéssel kapcsolatos beidegződött, önsajnáló pózainkat, akkor egy csapásra kiderül, hogy a világ nem is olyan gonosz körülöttünk, mint ahogy az első, felületes pillantásra látszik.

És akkor még van egy jó hírünk: a nyár, a vakáció véget ért ugyan, ám a játék folytatódik tovább! Szövetségünk ugyanis az idei úttörőévet a játék évének szánja. És tegyük gyorsan hozzá, mindez nem azt jelenti, hogy ezzel egyszersmind a léha semmittevés kora köszöntött be. Mert játszani sokféleképpen lehet, de csak komolyan érdemes. Tehát nem arról van szó, hogy egy-két fokozattal alacsonyabb korosztályba kapcsoljuk magunkat, éppen ellenkezőleg. Ne azért játsszunk, hogy ne unatkozzunk, hanem azért, hogy jobban megtaláljuk a helyünket az életben.

Az igazi játékban benne rejlenek mindazok az izgalmak, fordulatok, buktatók és sikerek, amelyek az életben is megtalálhatók. Csak a kockázat kisebb, éppen ettől játék. És éppen ezért alkalmas arra, hogy – egyfajta edzésmódszerként – felkészítsen a valódi életre.

Mit is játsszunk hát?

Alapjában véve remek játék maga az egész úttörőmozgalom, hiszen felelősségre, önálló cselekvésre, véleményalkotásra, helytállásra szoktat.

Remek kaland a természet, egyáltalán a környező világ és benne önmagunk mind teljesebb megismerése. Az iskolában, a szakkörökben, a sportpályákon, a túraösvényeken.

Pompás „játszótársunk" lehet a könyv, a film, a múzeumok felfedezésre váró világa, a rádió és a televízió sok-sok műsora.

És persze a család; amelyben közösek a gondok, és közösek a szórakozás, a vidámság órái is.

Soroljuk még?

Úgy véljük, felesleges. A ti korotokban – ez a hevenyészett felsorolásból is kiderül – okos, értelmes játék lehet az egész élet. Márpedig az okosan és értelmesen töltött idő gyorsan repül, úgyhogy holmi elszontyolodásra semmi ok. Meglátod, észre sem veszed, és máris itt van a nyakadon az újabb vakáció!

Tízezer magyar úttörő és négyszáz külföldi vendéggyerek élvezhette idén nyáron is Csillebérc vendégszeretetét és szerezhetett életreszóló élményeket. A nemzetközi táborban 27 nemzet 35 delegációja fordult meg. A szocialista országokon kívül jöttek többek között Ausztriából, Belgiumból, Franciaországból, Kubából, Laoszból, Norvégiából, az NSZK-ból és Vietnamból is.

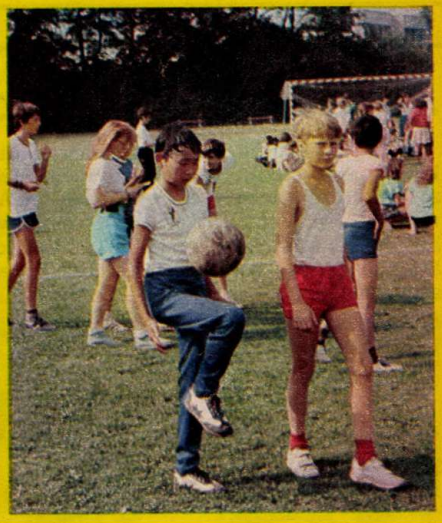

VOLT EGYSZER EGY NYÁR...

Zánkán, a balatoni úttörővárosban a külföldi gyerekeken kívül húszezer magyar úttörő nyaralt. Köztük az a kétezer őrsvezető, akik itt találkoztak először. Az Országos Béketanács és a Hazafias Népfront pályázatára minden őrs nevezhetett. S hogy ez a nyár se csak emlékekkel megrakodva illanjon tova, a miskolci fafaragó népművészek újabb minijátszóteret építettek, tovább bővítve a három évvel ezelőtt elkezdett játszókertet.

BANDI, A RIM-KIRÁLY

Alighanem egy életre emlékezetes marad az idei nyár a veszprémi, 8. osztályt végzett Havasi Andrásnak, aki az úttörők rádióirányméró (RIM) országos bajnokságán, Tatán, hat első helyezést szerzett.

— Tavaly ugyanezen a versenyen gyengén szerepeltél, bár tudom, hogy a Bem József Általános Iskolában atletizálsz, régóta sportolsz, otthon is jógázol. Számítottál az idei sikerre?

— Nem, de nagyon készültem rá. Volt olyan edzésem, amikor 20 kilométert futottam. Az érdem mégis az edzőmé, Bácskai Béláé, aki jó hangulatot teremt az edzéseken és versenyeken.

— A technikai felkészültségeddel régebben sem volt baj, ráadásul idén tavasszal megnyerted a Lenin Ifjú Távírásza megyei versenyt. Mesélj a tatai országos döntőről!

— A rövidhullámú kategóriában egy 200—250 méter magas hegyre kellett feljutnom, és mindezt 15 perc alatt „gyűrtem le". De vagy tízszer összeestem... Az URH-versenyen három őzikével néztem farkasszemet, de edzésen sokszor futottam már versenyt vaddisznókkal is. Nem tudom, melyikünk félt jobban...

A NAGYDÍJAK: KISÁLLATOK

A Pajtás 1986/14. számában megjelent, Fekete István regényei alapján készült rejtvényünkre igen sok megfejtés érkezett. Akik a legjobb pályázatot küldték be,azok a Fekete István Állatbarátkör, a Budapesti Akvaristák Köre, valamint az Állat- és Növénykert ajándékait vehették át. Minden gyerek egy-egy kölyökállatot kapott, kívánsága szerint. A díjátadás vendége volt Fekete Sándor özvegye is, aki könyvekkel lepte meg a gyerekeket.

Több ezer piros nyakkendős fiatal népesítette be egy hétig a fővárost a VIII. országos úttörőtalálkozó alkalmából. A mozgalom 40. évfordulója alkalmából fogadta az úttörőket a Zalka Máté Katonai Műszaki Főiskola is. A látogatók honvédelmi nap keretében ismerkedtek a katonaélettel, a technikával, a főiskolán folyó oktatással. A reggeltől késő délutánig tartó, színes programnak több száz résztvevője volt.

VÁNDOROK A NEMZETI PARKBAN

A vakáció elején a Kiskunsági Nemzeti Parkban jártak a Kiskun-túrára benevezett úttörők, akik a legnagyobb területű megye, a szép Duna—Tisza köze tájait akarták megismerni. Kétnaponként követték egymást a harminctagú csoportok, az Ágasegyháza, Bugac, Kiskunfélegyháza, Lakitelek útvonalon, és sátorban, faházban, valamint tanyai iskolákban laktak.

Lakiteleken, a Tőserdei kempingben találkoztunk a nagykanizsai úttörőkkel, akik közül többen sokadik vándortáborozásukon vettek részt.

— Voltunk Bugacon — mondja Schmidt Csaba. — Azt hittük, hogy mindent tudunk a pusztáról, azután... azt sem tudtuk, hogy merre nézzünk, annyi volt a látnivaló. A pásztormúzeumban alig tudtunk elszakadni a sok érdekességtől, láttuk a rackanyájat, a szürkegulyát, meg a ménest, még lovagoltunk is.

Két napig voltak Tőserdőben, majd elindultak a következő táborhelyre: Ágasegyházára.

MÁSODSZOR IS ÖVÉK A SERLEG!

A Pajtás szerkesztősége és a Futapest klub idén is megrendezte a már hagyományos Pajtás futást. A több száz egyéni résztvevőn kívül iskolák is vetélkedtek. A tét ezúttal is a Magyar Úttörők Szövetsége Országos Elnöksége által felajánlott tízezer forintos sportszervásárlási utalvány és a vándorserleg volt. A nyertes, immár második alkalommal, a budapesti XI. kerületi, Mérnök utcai Általános Iskola lett.

ARANYTOLLAS TUDÓSÍTÓK

Tizenketten kapták meg ezt a rangos címet Zánkán, az úttörő riporterek táborában. A gyerekek Telitoll címmel újságot is megjelentettek, hogy gyakorlatot szerezzenek a csapat és iskolai lapok szerkesztéséhez.

ŐRSVEZETŐK SÁROSPATAKON

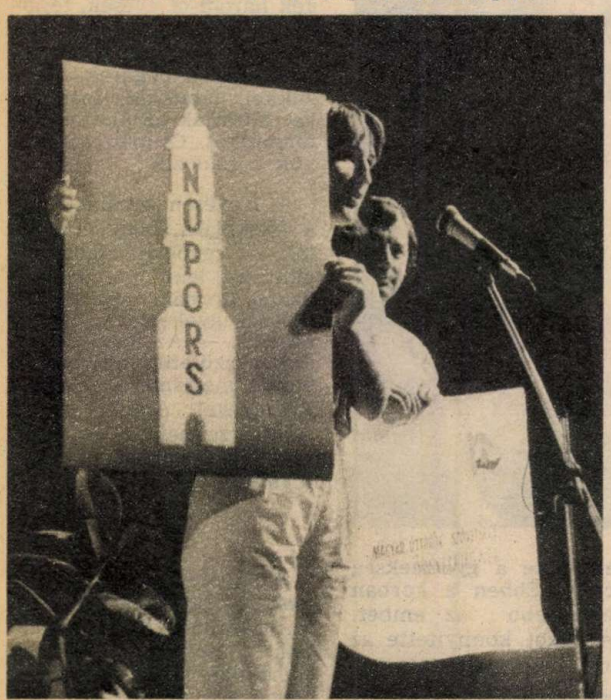

Sárospatak adott otthont a XVIII. őrsvezető-találkozó rendezvényeinek. Miután a 120 résztvevő megkereste a Vöröstorony kincsét, kipróbálta a veszélyelhárító rendszert, eljátszotta kalandos, történelmi játékát a várkertben, meggyújtotta a búcsútábortűz ágait, kiosztották a nívódíjakat is. A Pajtás-serleget a gyomaendrődi Koleszár Edina érdemelte ki.

ZÁNKAI SZÁMÍTÓGÉPESEK

Barátunk, a számítógép! Így hívták azt a szaktábort, amelyet idén először rendeztek Zánkán, a balatoni úttörővárosban. A táborba az a 240 diák kapott meghívót, akik már az iskolájukban is sikerrel birkóztak meg a számítástechnika rejtelmeivel.

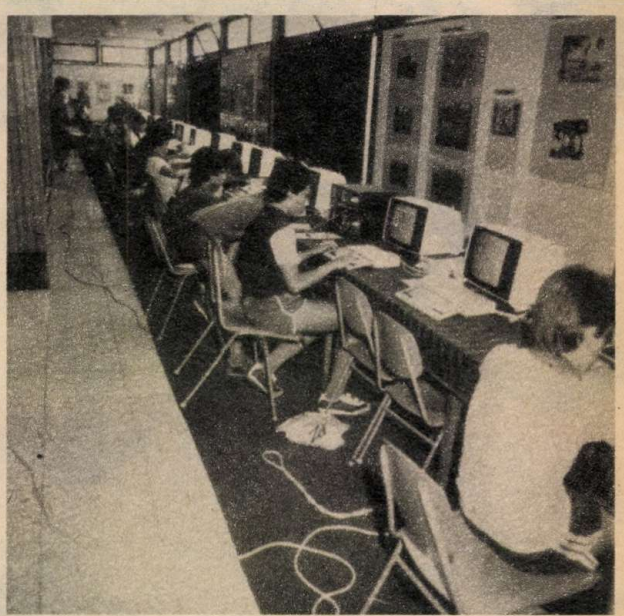

EGY ÖTÖS A TÉT!

Rajzokat, plakátokat készítettek; kirándultak a Szelidi- és a Velencei-tóhoz; megnézték a szennyező folyadékok tárolótelepét (amit fákkal ültettek be), s jártak konzervgyárban, hogy megismerjék az üzemi környezetvédelmet. A kecskeméti Mátyás király körúti Általános Iskola tanulói öt napot töltöttek a tiszakécskei tanács környezetvédelmi táborában.

Amikor Sevella Péter és Árvay Márton, a budapesti, Őrnagy utcai iskola két nyolcadikosa odatérdelt Sanyika mellé, és azt kérdezte, mit rajzoljunk, megkönnyebbülten dőltem hátra a széken. Ezt a csatát megnyertük — gondoltam volna, ha ugyan lett volna csata. Hiszen amikor Nagy Istvánné csapatvezetőnek előadtam ötletemet, ő egy pillanatig sem habozott:

— A gyerekeknek mindent őszintén meg lehet mutatni — mondta.

Amikor pedig odaálltam az iskola hét diákja elé, egyhangú döntés fogadott:

— Elmegyünk!

*

Ha volt csata, az csupán bennem dúlt, a gyerekeket védte a gyermekség páncélja. Ebben a korban a legerősebb az ember. Helyzetüket könnyítette az is, hogy nem tudhatták, mire számíthatnak. Én viszont már jártam a Gyógypedagógiai Főiskola óvodájában. Tudtam, milyen a bénultság első érzése, majd az ocsúdásé. Éreztem azt a varázslatot, amivel Szabó Borbála, gyógypedagógus magával ragadta gyerekeit. Hiszen ezek a gyerekek énekelnek. Hiszen táncolnak. Hiszen örömüket találják a rajzolásban. Még azt is feledtem, amit a szakemberektől hallottam: a dan-kór születési rendellenesség, gyógyíthatatlan. Az ilyen betegségben szenvedő ember tízéves koráig fejlődik, s élete végéig tízéves marad.

Csakhogy ezek a gyerekek három-öt évesek, fejlődésük naponta tettenérhető. Most például azt játsszák: mulatnak a bogarak. Kezükkel, lábukkal, szemükkel láttatják az állatok víg farsangját. Csupán a nyelvük botladozik.

— Kevesen kerülnek úgy a főiskolára, hogy eltökélték: gyógypedagógusok akarnak lenni — mondja Szabó Borbála, aki a főiskolások gyakorlatvezető tanára is. — Az igazi döntés akkor születik, amikor az ember megismeri ezeket a gyerekeket. Amikor túljut saját érzelmein, és már csak azt nézi: hogyan tud segíteni!

*

A segítségnek sok módja van. Ki úgy teszi a dolgát, mint Szabó Borbála: szemének játékával, kezének mozdulatával, szájának formálásával lendíti újra meg újra, nehezebben mozduló gyerekeit a megismerés világa felé.

Mások, miként az Őrnagy utcai iskola hét diákja is, a zsebükbe nyúlnak. Nem a mozdulat a lényeg, hiszen mint mondják, egy mai

PONT, PONT, VESSZŐCSKE...

gyereknek ilyen csekélyke összeg meg se kottyan. Hiszen, számolgatják, mennyi is tíz forint? Három gombóc fogylalt ára. A gondolat a fontos, ami elindítja a kezet arra, hogy a másiknak adjon. A Magyar Úttörők Szövetségének Gyermekek a gyermekekért elnevezésű mozgalma eddig másfél millió forintot gyűjtött össze. Négyezer általános iskolás tíz-tíz forintja, összesen negyvenezer forint a Gyógypedagógiai Főiskola Gyakorló Óvodájának jutott.

— Helyes, ha a gyerekek tudják, hova került a pénzük — mondja Mezey Gyuláné, a Gyógypedagógiai Főiskola Gyakorló Általános Iskolája és Óvodája igazgatója. — Magam diákfejjel jutottam el hasonló sorsú gyerekek közé, akkor határoztam: gyógypedagógus leszek.

*

A hét látogató egyike sem akar gyógypedagógus lenni. Hankó Anna gimnáziumba készül, még nincs elképzelése a jövőről. Tischler János szívesen dolgozna a vendéglátóiparban. Sevella Péter középiskolába megy, és fogtechnikus szeretne lenni. Csendes Gabriella pedig, ha ma döntene, ruházati boltban lenne eladó. Nagy Mónika kozmetikusnak, Dani Diana kirakatrendezőnek készül, Árvay Márton pedig biológiával, kémiával kapcsolatos pályát választana a legszívesebben.

Nem készülnek pedagógusnak, mégis azok. Az is lehet, nem annyira a hozzáértésről van szó, mint inkább arról, hogy gyereket valóban csak gyerek ért meg igazán. Nyoma sincs bennük annak a szorongásnak, amit a kicsik láttán magamban újra érzek. Pillanatig sem látom rajtuk a félelemnek azt a zavarát, ami hasonló helyzetben a legtöbb felnőttet elfogja. Kedvesek és mosolygósak, tapssal jutalmazzák a kicsik igyekezetét. S ők maguk ajánlkoznak: boldogan rajzolnának velük együtt.

Szabó Borbála hatalmas ív csomagolópapírt kerít, zsírkrétát hoz, s a nagyok, hosszú kezű, hosszú lábú kamaszok odatérdelnek a kicsik közé. Péter és Marci Sanyikával együtt skandálja a versikét: pont, pont, vesszőcske, készen van a fejecske... A fiú fölnéz rájuk, mindhárman nevetnek. Nem tudom, ki a boldogabb?

Elköszönőben Nagy Mónika megkérdezi:

— Eljöhetünk-e máskor is?

Az óvónő bólint.

Én még a gyerekek között ülve, kihúzom magam.

Major Árvácska

Fotó: Wagner Margit

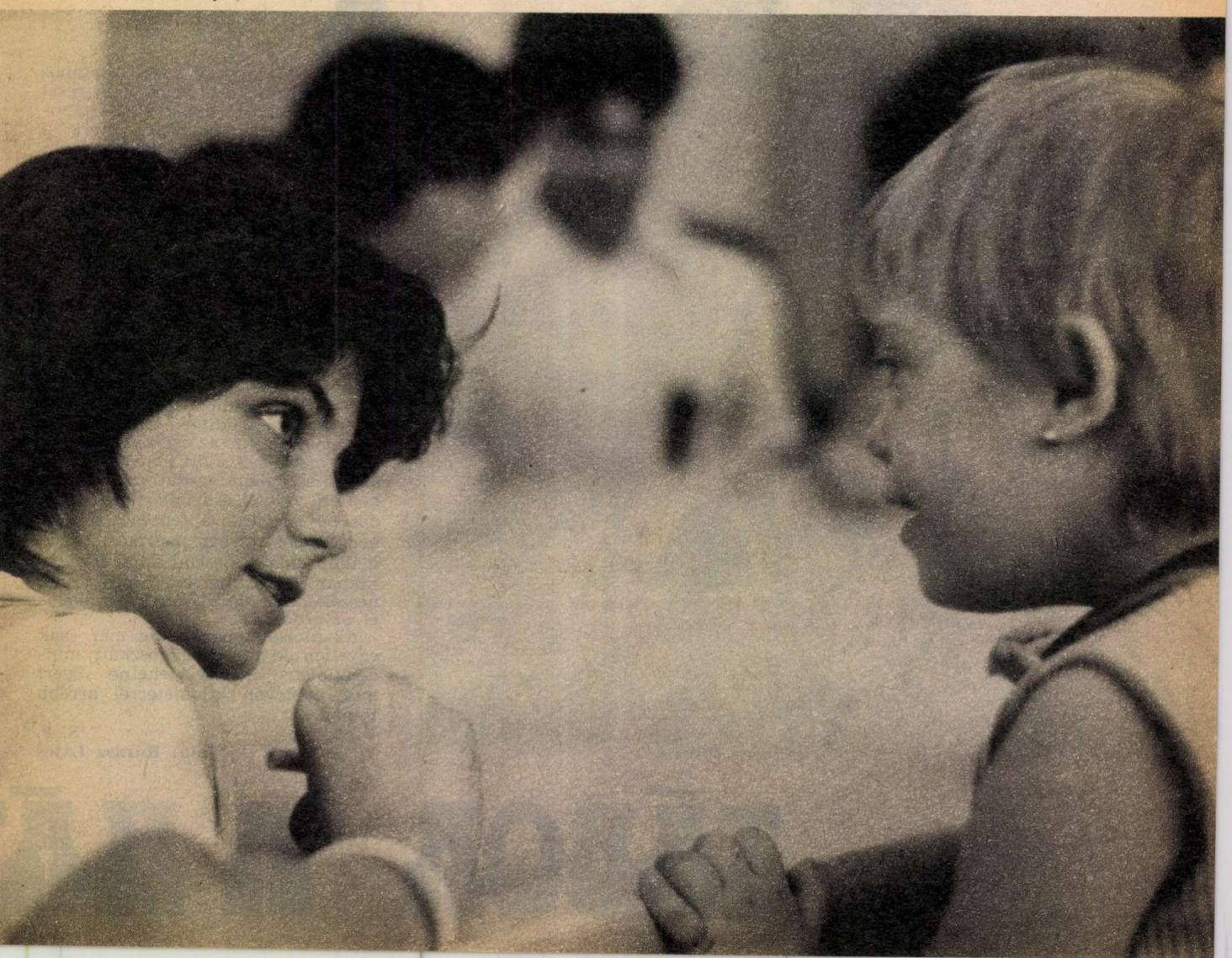

A Nyíregyházi 2. sz. Általános Iskola úttörői közül azok, akik részt vettek a csapat júliusi vándortáborozásán, azért izgultak, mert a Gyöngyös és Eger közötti nyolcvan kilométeres útvonal bizony nem kevés, főleg, ha hegyi utakon, szűk, völgyekben kanyargó ösvényeken teszi meg az ember.

Fáradtság? Kár lenne szépítgetni a dolgokat, mire eljött az alkony, az erős kaptatók hatása már jelentkezett az egyre nehezebben engedelmeskedő lábakban. Csakhogy az izmok szemernyi ellenkezését, feledtette a Mátra kék, zöld hegyormainak szépsége, ami a pusztáról jött embert különösen megfogja. Másrészt meg üdítően hatott az az ezernyi tréfa, az az ezernyi történet, mely a két hét alatt e harminc fős kis társaságban gazdát cserélt. Pihentető volt az esti tábortüzek csendes beszélgetése, a fenséges illat, a bográcsban rotyogó paprikáskrumpli illata, majd a csend a hat fős sátrakban, mikor már csak apró, távoli neszek adták hírül, hogy éjszaka is él az erdő.

Az utolsó napon pedig már csak egyetlen kívánság motoszkált mindenkiben: hogyan lehetne Egert még nyolcvan kilométerrel arrébb tolni . . .?

S. F.
Fotó: Karasz Lajos

TÁBOR A HÁ

ZSÁKBAN

Szeptembertől kezdve ismét jelentkezik az INFORMATIKA rovat, amely soksok témakört ölel fel. Ez a fontos tudományág az élet minden területén jelen van; és aki birtokolja az ismereteket, az lépésekkel előzheti meg az informálatlant. Évek vagy rövid évtizedek múlva az informatikai technológiának meghatározó szerepe lesz az egész világon.

Mit is nevezünk informatikának? A szó magában hordozza az információs rendszerek tervezését, kiépítését, az adatok értékelését, alkalmazási területeit, a gazdasági politikai, oktatási hatást, amelyek technikai hátterét a számítógépes és távközlési technológia képezi a tömegkommunikációs eszközökkel (sajtó, rádió, televízió, video stb.) kiegészítve, támogatva. Az informatika alkalmazása olyan széleskörű, hogy teljes felsorolása szinte lehetetlen.

1. AZ informatika TÖRTÉNETE

Az információátadás, közlés legősibb formája a mutogatás volt, melyet tagolatlan, artikulálatlan (képzetlen) hangok kísértek. Később, a fejlődés folyamán egyre kevesebb lett a mutogatás, mert a hangok nagyobb szerepet kaptak, állandó jellegű értelmük lett, döntő szerepük lett az emberi kommunikációban, kapcsolattartásban.

A beszéd kialakulása

Az állatvilág majd minden fajtájánál megtalálható a hangok útján történő információátadás, melynek legfejlettebb formáját az ember alakította ki. Vajon az állatok képesek-e arra, hogy megértsék az emberi beszédet? Megtanulhatnak-e az állatok emberi nyelven beszélni?

A számoló ló, az éneklő kutya, a beszélő papagáj az állatvilág legnagyobb szenzációi közé tartoznak.

— De hiszen ezek az állatok gondolkoznak! — vélhetitek a cirkuszban vagy a televízió előtt ülve, ha ilyesmiket láttok. — Hát mégiscsak meg lehet tanítani énekelni, számolni, beszélni az állatokat? Vagy talán tudnak egymás között „állatnyelven" beszélgetni?

Ezzel a kérdéssel már nagyon sokan foglalkoztak. Sok író fantáziáját izgatta, és a mesékben is gyakran megjelenő motívum az állati beszéd. Gondoljatok csak Csukás István: Csutak és a szürke ló; Erich Kästner: Május 35; Robert Merle: Állati elmék vagy Jack London: Éneklő kutya, illetve Beszélő kutya című könyvére. Ezekben a művekben részben a mese, részben a szinte hihetetlen valóság jelenik meg.

Különösen sokat foglalkoztak a tudósok a csimpánzok beszédével, hiszen ezek a majmok sok mindenben hasonlítanak az emberre. Ők is tudják különféle hangokkal jelezni érzéseiket. Egy amerikai kutató sokáig figyelte csimpánzait, és 32 különféle „csimpánzszót" jegyzett fel.

Mit mond a csimpánz?

— Ki-ah! — kiáltott fel a nőstény csimpánz, amikor a hím megütötte. Ha pedig megharapták, akkor így sikított: — Ai! Ai!... A hím majom ismerőseinek közeledését barátságos — Gho-gho-gho... — hangokkal fogadta. Ha valaki felmérgesítette, — Vhah! Vhah! — kiáltásokkal reagált, míg éhségét a Vho-ah! — hangokkal fejezte ki.

A csimpánzok éppen úgy vihognak, mint a gyerekek, ha csiklandoz-

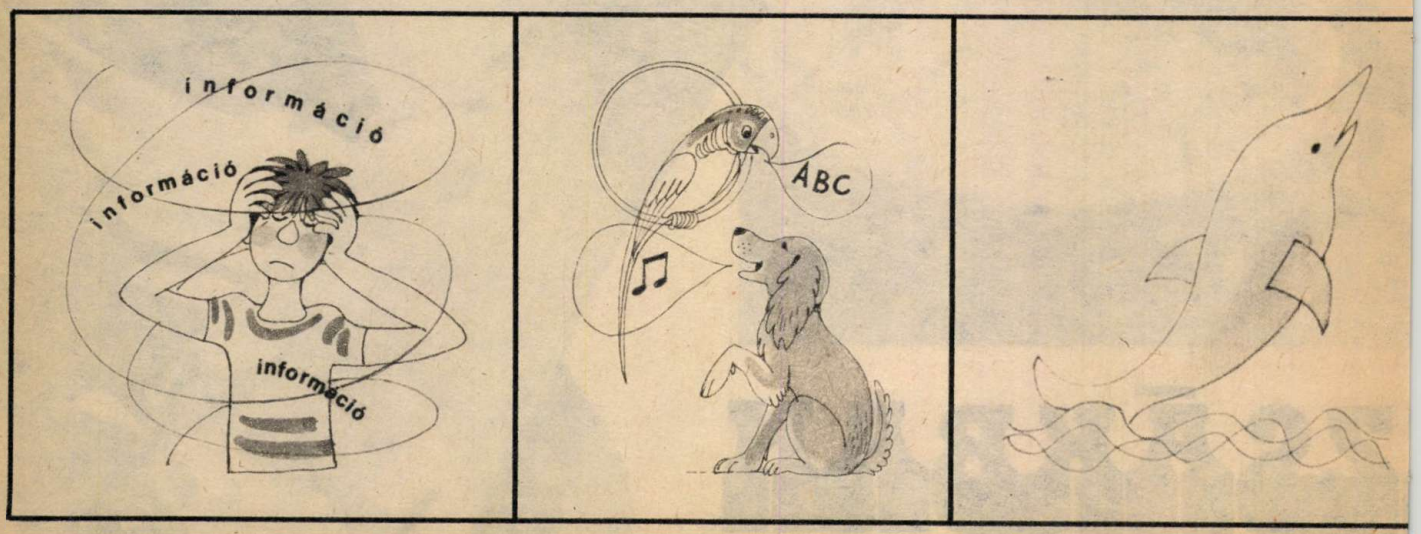

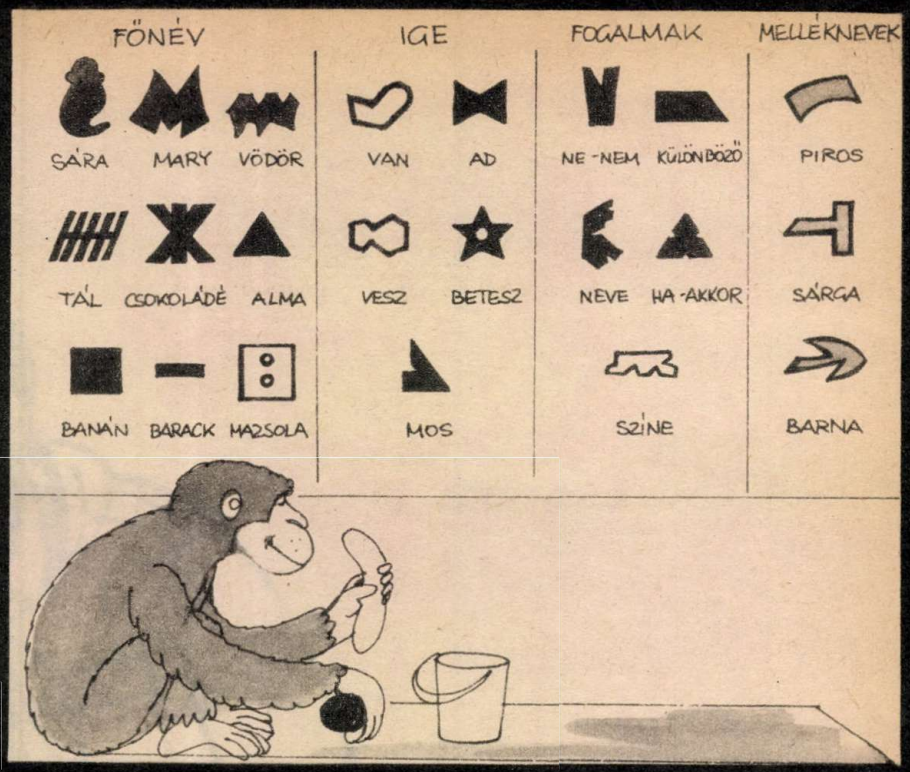

zák őket. Egy-egy számukra komikus jelenségen is nevetnek, s ilyenkor a — Kah-kah, kah-kah — hangokat hallatják. Ezek a szavak, pontosabban hangok, bár nem fejeznek ki gondolatokat, csupán érzelmeket (fájdalmat, haragot, örömet, ijedtséget, éhséget), mégis a magasabb fokú értelem jelei. Bár azt nem mondhatjuk, hogy az emberszabású majom gondolkodik, azt mégis határozottan állíthatjuk, hogy a gondolkodás kezdetleges elemeinek birtokában van, amire már végeztek hazánkban is kísérleteket.

Az „éneklő kutya" is csak a hangulatát fejezi ki, mikor fájdalmasan vonít a holdvilágra, vagy zenei kíséretre folyamatos — akár dallamosnak is nevezhető — hangot ad.

Léteznek olyan különlegesen érzékeny ebek is, amelyek jól idomítottságuknál fogva kitűnően képesek követni a zenei dallamokat. A rádió zenei adásaiban néha lehet hallani a zenekari kísérettel ugató kutya hangját. Egyik ilyen különleges képességű kutya fényképe lett az első hanglemezek védjegye, márkajele is.

A számoló lovak sem gondolkodnak, csupán idomítójuk (számunkra megfigyelhetetlen) hang- vagy mozdulatjelére reagálnak dobbantással, mintha számolnának. Ezekre a jelekre megtanítani egy állatot nagyon fáradságos munka. Az állat, ha mutatványát elvégzi, jutalmul cukrot, vagy más, számára kedvenc csemegét kap. Ők a jelzéseiket a táplálkozáshoz kapcsolják.

A beszélő papagájjal és mátyásmadárral más a helyzet. Az ő szavaik sem takarnak gondolatokat, csupán utánzásról, hangutánzásról van szó, minden értelem nélkül.

Az állatok tehát nem taníthatók meg a beszéd elsajátítására, mint ahogy mi sem tudunk „macskául" beszélni, legfeljebb nyávogni, de annak — sem számunkra, sem a macskák számára — nem sok értelme van.

Alkotás vagy utánzás?

Néha azt mondják a nehéz felfogású, értelmetlen emberre, hogy amikor az észt osztogatták, nem állt sorba érte. Szegény majom bizonyára a „sor" végére került, és azért nem jutott neki más, csak a maradék. Mégis elmondhatjuk, hogy a majmok gondolkodása magasan kiemelkedik az állatvilágból. Koponyájuk 500—600 köbcentiméter űrtartalmú, amely megközelíti a 900 köbcentiméteres emberi koponyát. Ezért annyira „értelmesek", ezért viselkednek annyira „emberi" módon, hogy képesek borotválkozni, késsel-villával enni, sőt csúfolódni is. Emlékezőképességük is felülmúlja a többi állatét.

Mindez azonban még nem gondolkozás, csupán a gondolkodás bizonyos kezdeti szakasza. Igaz ugyan, hogy a majom megfog, megvizsgál, használ minden olyan eszközt, ami a kezébe kerül, de ő maga nem tud *alkotni*, mert arra már nem futja a gondolataiból. ***A gondolkodás pedig az ALKOTÁSSAL kezdődik.***

Gulyás Jenő István

GÖRÖG JÚLIA RAJZA

PETROVÁCZ ISTVÁN

KESERŰ VAKÁCIÓ

Szóltál?

Kisjakab összerezzent.

Már vagy tíz perce állt az iskolakapuval szemben Ubrizsit — becenevén Pemetét — várva, aki csak nem méltóztatott kijönni az épületből. Épp az elsősök köszöntek el a tanítónénijéktől, amikor teljesen észrevétlenül, az orra előtt termett.

— Szóltál? — bámult a képébe.

— A frászt hozod rám! — morogta a kisfiú. — Kihez szóltam volna? Egyedül szobrozok itt, várom, hogy előkerülj. Hogy jöttél ki, az ablakon?

— A kapun. Észre se vettél? — S kuncogott hozzá.

— Én meg már kezdtem dühös lenni! — morgott még mindig boszszúsan Kisjakab. — Mert örökké annyit kell rád várnom! És ha mérges vagyok, nem hallok, nem látok... Azt mondod, beszéltem? Mit beszéltem? — halkította le a hangját.

— Nem mondom, hanem kérdezem! Szóltál-e? Otthon, érted? — Ubrizsi megrázta a másikat a vállánál, hogy végre magához térítse. — Megmondtad, hogy holnap indulunk?

— Már holnap? — mélázott maga elé a kisfiú.

Most Ubrizsin volt a sor, hogy méregbe guruljon.

— Ne játsszd az eszed, hallod? Elfelejtetted miben állapodtunk meg? — sziszegte, miközben apró gombszemei félelmetesen villogtak.

— Jól van, ne ordíts, tudom, mi-

ben állapodtunk meg — húzta be a nyakát Kisjakab. — Csak azt nem értem, miért kell mindjárt holnap...

— Mert így egyeztünk meg. Ha vége lesz a sulinak, indulunk!

— Én még nem kéredzkedtem el! — bökte ki némi bűntudattal a hangjában Kisjakab, a cipője orrát nézve.

— Gondolhattam volna! — kapott a fejéhez Ubrizsi. Dúlt, fúlt mérgében. — Én, hülye! Máskor jobban megnézem, kivel kezdek!

Kisjakab lehajtotta a fejét.

— Arra számítottam — kezdte halkan —, ha megkapom a bizonyítványt, és jó lesz, kitűnő, de legalább jeles... — Kifogyott a levegőből, félbe kellett szakítania a mondatot. Nagy lélegzetet vett s közben olyan szomorú képet vágott, hogy attól még Pemete gombszemei is abbahagyták a villogást. — Arra gondoltam — kezdte újra —, ha ma este megmondom anyámnak: nem kérek tőle semmi ajándékot a bizonyítványomért, csak engedjen el veled két hétre...

— Egész nyárra megyünk! — figyelmeztette a másik.

— Értsd meg, engem egész nyárra úgyse engednek el! — Kisjakab nyelt egyet, s csak azután folytatta: — Két hét után hazajönnénk, megmutatnánk magunkat és én újra elkéredzkednék...

— Ha ilyen szépen kigondoltál mindent, mire vársz? — bámult rá Pemete.

— Ezzel a bizonyítvánnyal? — Kisjakab undorral tartotta el magától a jutalomkönyvvel összefogott bizonyítványt. — Öt négyest kaptam!

Tartani lehetett tőle, hogy elsírja magát.

— Én meg öt kettest! — vigasztalta Pemete. — Mégse ölöm vízbe magam!

Kisjakab szeme kerekre nyílt a csodálkozástól:

— Így is elengednek?

— Azt csinálok, amit akarok, nem kell elkéredzkednem senkitől!

— Elég, ha megmondod a papádnak, hogy nyáron nem leszel itthon?

— Majd észreveszi!

— Jó neked! — szakadt ki Kisjakabból a sóhajtás.

— Mert nincs anyám, mi? — kapta fel a fejét a másik.

Sokáig farkasszemet néztek. Kisjakab volt az, aki elsőnek elfordította a tekintetét.

— Nem akartalak megbántani, ne haragudj — tette a kezét a másik vállára. — Csak arra gondoltam, az öregemmel még én is szót értenék. Talán. Valamikor jó haverok voltunk. De a mamám...

S reménytelenül lehorgasztotta a fejét.

Ubrizsi lehámozta a válláról a másik tenyerét, s csendesen azt mondta:

— Nem bántottál meg. Tényleg jobb, mióta nincs a mutter. Amíg volt, egyfolytában gyilkolták egymást a faterral.

— Meghalt?

Szűkszavúságából érződött, nem szívesen beszél róla. De a másik nem hagyta abba a kérdezősködést.

— Gyógyíthatatlan?

— Ne izgasd magad, már rég teljesen kigyógyult. Ezért nem fog soha hazajönni. Tudja, azonnal rákapna a piára. Ott szem előtt van, a konyhán melózik, takarít.

— Az én mamám mindenkitől félt — panaszolja Kisjakab. — Azt mondja, nem vagyok eléggé önálló...

— Önálló? — Ubrizsiből kipukkadt a nevetés. — Tudod, mi vagy te, Bütyök? Gyáva alak! Pipogya fráter! Ha csak egy icipici bátorságod volna, már rég megmondod otthon, hogy holnap indulunk!

— Hogy legyek bátor, amikor a bizonyítványom...

— A bátorság nem a bizonyítványtól van! Hanem benned kellene, hogy legyen. De nincs!

— Holnap megmondom nekik — motyogta a kisfiú.

— Nem holnap, ma! Fél éve húzod az időt, ahelyett, hogy csinálnál végre valamit!

— Nem igaz, hogy nem csináltam! — tiltakozott erőtlenül Kisjakab. — Ha tudni akarod, már mindent összekészítettem. A hátizsákot, a gumimatracot, a sátrat. Az ágyneműtartóba dugtam őket!

— De elkéredzkedni nem mertél!... Azt mondod, az apáddal jó haverok voltatok! Mi volna, ha megpróbálnád? Na, próba, szerencse... — biztatta némileg megenyhülve Ubrizsi.

— Megpróbálhatom! — dünnyögte Kisjakab. Bár előre tudta, mit válaszol majd az apja: Menj haza, és beszéld meg anyáddal...

Végigügettek az óvoda, még tovább, a bölcsőde előtt, s csak a játszótéren lassítottak. A játszótér fölött, a lakótelepet lezáró aszfaltos úton túl az első ház hudvarán volt a műhely, amelyben idősebb Szabados Jakab dolgozott.

Átszaladtak az úton, befordultak a sarkig kitárt kapun, s hátra mentek a rozoga, öreg autók közt a műhelyül szolgáló fészerhez.

A fészer ajtaja zárva volt.

— Látod, ilyen az én formám! — nevetett kényszeredetten Kisjakab. — Mindenképpen anyától kell elkéredzkednem!

— Ha akarod, elkérlek tőle! — ajánlotta készséggel a másik.

— Hogyne! — vágta rá önérzetesen a kisfiú. — Aztán majd megint azt mondod, gyáva alak vagyok!

— Jól van, Bütyök! — derült egyszeriben jobb kedvre Ubrizsi. — De otthon se tojj be! És ne felejtsd el, reggel, fél ötkor, az első busznál!

Kisjakab tett egy félfordulatot, s biccentett, aztán megszaporázta a lépteit. Később járása lelassult, elbizonytalanodott.

Megkerülte a házukat, s a kiskapun ment be az udvarra. A lépcsőház ajtajában sokáig sikálta a talpát, pedig a környéken már vagy két hete nem esett eső. A lépcsőfokokat, szokásától eltérően, egyesével vette. A kanyarban megállt, hogy inge alját rendesen beigazítsa a nadrágjába.

Óvatosan fordította meg a kulcsot a zárban, s alig résnyire nyitotta ki az előszobaajtót. Egy pillantást vetett az előszobára: a szűk helyiség tele volt virággal.

Ami azt jelentette, anyja, aki a szomszédos iskolában tanított, előtte ért haza. Az élő virágoknak készített vázát, következtetett a náluk szokatlan rendetlenségből.

Kibújt a cipőjéből s óvatosan elindult a lépcső felé, hogy fellopakodjon a felső szintre, a szobájába. Időt akart nyerni, hogy eltervezze, mit mondjon. Óvatosan kerülgette a virágcserepeket, mégis üthetett valami gyönge zajt, mert a nappaliból kiszólt az anyja:

— Jött valaki? — Majd nyomban hozzátette: — Nem néznéd meg, ki az?

Kisjakab furcsállotta, hogy az anyja, aki különben annyira kínos a rendre, széthagyja a lakásban a virágot s beül valakivel a nappaliba beszélgetni. Még jobban meglepődött, amikor ingerült felszólítására apja válaszolt, tőle szokatlanul érdesen, majdhogynem bántón.

— Képzelődsz, mint mindig! A szél hajtotta be az erkélyajtót.

Apja érvelése nem hangzott túl meggyőzőn, inkább az érződött belőle, lusta felállni s kimenni.

Kisjakab becsukta az ajtót, szórakozottan még a reteszt is ráfordította s befelé, a lakásba figyelt.

— A gyerekek bármelyik pillanatban itt lehetnek! — Anyja hangja kimért volt, sőt, kissé hivatalos. — Szeretnélek megkérni, hagyjuk most abba! Majd folytatjuk!

— Sohanapján, ugye? — vágott a szavába élesen a férfi. — Én viszont szeretnék pontot tenni a dolog végére.

— Mondd, Jakab, végül is mit akarsz? Igazán nem panaszkodhatunk, jól élünk, mindenünk megvan...

A férfi nem hagyta befejezni a mondatot:

— Élünk, ahogy élünk, én ekkora lehetőséget nem szalasztok el!

— Hanem?

— Mindenre van megoldás!

— És erre milyen megoldást eszeltél ki?

— Elválunk! — jelentette be a férfi szárazon, indulatok nélkül.

Kisjakab körül megbillent, majd forogni kezdett az előszoba. Szemében egybemosódott a tükör, a falépcső, a kisasztal, a virágok, a fogas s halántékán egyre zajosabban doboltak az erek.

— Hallgass rám, Jakab! Én csak azért nem vagyok hajlandó elválni tőled! — hallotta nagyon messziről anyja fátyolos hangját.

Abban a pillanatban a feje fölött berregni kezdett a csengő. Összerezzent, meg akart fordulni, amitől végleg egyensúlyát vesztette.

(Folytatjuk)

SOK ILYEN SZÜLETÉSNAPOT !

Egy hétig tartott a születésnapi jókedv! Az úttörőmozgalom negyvenedik évfordulóját ünnepeltük amúgy igazi gyermekmódra, felszabadult kedvvel, játékosan, mozgalmasan, sok humorral és megannyi változatos, színes programmal. Azért írom, hogy ünnepeltük, mert mi felnőttek is belemerültünk jócskán a majális forgatagába, igyekeztünk osztozni a gyerekek jókedvében. Együtt futottunk, együtt daloltunk, együtt bolondoztunk veletek, s akkor is úgy éreztük, mint most, utólag visszaemlékezve, hogy játszani jó, játszani nagyon jó.

Május 26 -án minden úttörőcsapatban az ország valamennyi településén megkezdődött az úttörőhét, 30-án pedig a Budapesti úttörőtalálkozó. Többezer gyerek nyüzsgött a Városligetben, ahol tetszés szerint válogathattak a programkavalkádban. Ki a Fóti Folt együttesnek tapsolt, ki a bohócshow mókáin derült, ki a Randori kaszkadőrcsoport mutatványain ámuldozott mások a Pajtás vastaps díjasainak, vagy a Dolly Roll műsorának örültek. Sokan tapsoltak és nevettek a Pajtás szerkesztőségének tagjai és a lapunkban szereplő Kedves ismerősök vidám vetélkedőjén, ahol az elméleti akadályokon kívül mindenféle mókás erőpróbán kellett helytállniuk a résztvevőknek. Mert nem kis feladat ám Kajdi Jánossal bokszolni, Stefanek Gertrúddal vívni, vagy kiállni rock versenyre Csepregi Évával vagy Komár Lászlóval. Lehetetlen felsorolni a programokat, akik ott voltak, nyilván emlékeznek az élmények sokaságára; a számítógépes játékokra, a divatbemutatókra, a bütyköldére, az érdekességek utcájára, az úttörő házak szakköri bemutatóira, az iparművészek vásárára, a breakbemutatóra, a fürge lábú gyermek néptáncosokra, Vikidál Gyula fellépésére és a forró hangulatú discóra, ami alkonyattájt „tört ki" a ligeti fák alatt.

Úgy vélem, a legfeszesebb tisztelgésnél is nagyobb tisztelgés volt a gyerekek fergeteges jókedve és felszabadult öröme. Ennél szebb születésnapot nem is kívánhatott volna magának a negyvenéves úttörőmozgalom.

Nehéz dolog a stafétaéneklés, ez olvasható le Endrei Judit arcáról

Ez is vívás, mondja Stefanek Gertrúd, csak itt a tőr helyett, az öklét használja az ember

És íme a bizonyíték hogy milyen nagy sikert arathatnak az efféle vetélkedők

KUBAI KÉPESLAPOK I.

VERSENY A „FORRÓ TEPSIBEN”

Kép és szöveg: Bőcs Fere

A gyönyörű pálmákra verseny közben senki sem figyelt

A verseny szünetében jutott idő a barátkozásra is. Mathisz Andi egy kubai kislánnyal

Raczkó Robi egyéni csúcsot ugrott. Őt még az esőtől felázott nekifutó sem zavarta

Vakítóan szikrázó napfény, zamamatos, különleges gyümölcsök, kristálytiszta tenger, bársonyos homok, és persze izgalmas atlétikai verseny – nagyszerű magyar sikerrel. Minderről most kezdődő kubai sorozatunkban lesz szó. Először természetesen a 30. Nemzetközi Barátság Négytusa verseny két napos küzdelmeiről számolunk be. Képriportunk a havannai Pedro Marreró stadionban készült, amelyet egyszerűen csak „forró tepsinek" neveztünk. Többnyire negyven fok meleg volt itt, s a levegő páratartalma meghaladta a hetven százalékot...

Szilva Kati volt a legeredményesebb magyar lány, az összetett versenyben hetedik lett

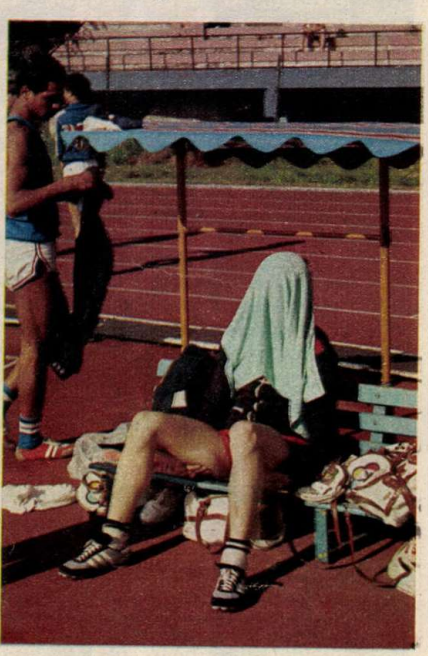

Ki így, ki úgy védekezett a tűző nap ellen. Íme, az egyéni összetett verseny győztesének, a szovjet Kicsaevnek a megoldása

60 méteren első: Raczkó! Az aranyérmet Haraszti István, a Magyar Úttörők Szövetsége titkára adta át

A BARÁTSÁG NÉGYTUSA EREDMÉNYEI

LÁNYOK, 60 MÉTERES FUTÁS: 1. Cremadelly (Kuba-Havanna) 7,98 mp, 110 pont, ... 5. Rozbora Katalin (Magyarország) 8,14, 105 ... 6. Mathisz Andrea (Magyarország) 8,23, 102, ... 18. Szilva Katalin (Magyarország) 8,41, 95, ... 25. Ur Anita (Magyarország) 8,49, 92, ... 32. Knull Katalin (Magyarország) 8,61, 88, ... 38. Tóth Diána (Magyarország) 8,89, 78.

MAGASUGRÁS: 1. Ivanova (Bulgária) 162 cm, 113 pont, ... 4. Szilva 159, 108, ... 11. Tóth 150, 94, ... 27. Mathisz 141, 81, ... 34. Ur 138, 76, ... 42. Bársony 130, 66.

KISLABDAHAJÍTÁS: 1. Aldama (Kuba) 72,42 méter, 129 pont, ... 10. Bársony 59.02, 101, 11. Knull 58,80,101, 12. Szilva 57.40, 98 ... 19. Ur 54,40, 92, ... 26. Tóth 51,92, 87, ... 41. Mathisz 49,22, 81.

500 MÉTERES FUTÁS: 1. Burdokova (Szovjetunió) 1:15,36 mp, 124 pont, ... 3. Mathisz 1:17,28, 117, ... 7. Ur 1:19,19, 111, ... 14. Szilva 1:21,38, 104, ... 35. Tóth 1:25,73, 91, ... 47. Bársony 1:27,96, 85, 48. Knull 1:29,49, 80.

ÖSSZETETT: 1. Remigio (Kuba) 441 pont, ... 7. Szilva 405, ... 17. Mathisz 381, ... 20. Ur 371, ... 24. Tóth 357, ... 37. Knull 335, ... 41. Bársony 330.

CSAPATBAN: 1. Kuba 2085 pont, 2. Magyarország 1849, 3. Szovjetunió 1825.

FIÚK 60 MÉTERES FUTÁS: 1. Rodriguez (Kuba-Havanna) 7,26 mp, 115 pont, 2. Raczkó Róbert (Magyarország) 7,42, 109, 3. Nagy György (Magyarország) 7,46, 107, ... 13. Fügedi Csaba (Magyarország) 7,72, 96, ... 15. Balogh Ferenc (Magyarország) 7,72, 96, ... 19. Tekse Zsolt (Magyarország) 7,76, 95, ... 40. Vajai Imre (Magyarország) 8,16, 79, ... 53. Kállai István (Magyarország) 8,41, 71.

MAGASUGRÁS: 1. Kicsaev (Szovjetunió) 181 cm, 117 pont, ... 4. Raczkó 175, 108, ... 8. Balogh 169, 100, ... 40. Fügedi 154, 79, ... 42. Vajai 151, 75, ... 50. Nagy 148, 72, ... 51. Kállai 145, 68, ... 57. Tekse 140, 62.

KISLABDAHAJÍTÁS: 1. Torres (Kuba) 105.08 m, 141 pont, ... 9. Raczkó 84,22, 108, ... 18. Fügedi 81,02, 103, ... 33. Balogh 75,22, 94, ... 44. Tekse 69,78, 86, ... 50. Vajai 67,24, 82, ... 59. Nagy 62,36, 75, 60. Kállai 62,06, 75.

800 MÉTERES FUTÁS: 1. Vrba (Csehszlovákia) 2:05,97 mp, 118 pont, ... 6. Tekse 2:10,54, 107, ... 9. Fügedi 2:11,09, 105, ... 18. Raczkó 2:13,52, 99, ... 21. Nagy 2:15,25, 95, ... 27. Kállai 2:15,92, 93, ... 30. Balogh 2:16,24, 93, ... 40. Vajai 2:19,97, 84.

ÖSSZETETT: 1. Kicsaev (Szovjetunió) 434 pont, 2. Raczkó (Magyarország) 423, ... 10. Fügedi 384, ... 12. Balogh 383, ... 28. Tekse 350, 29. Nagy 349, ... 52. Vajai 320, 53. Kállai 307.

CSAPATBAN: 1. Kuba 1939, 2. Magyarország 1889, 3. Mongólia 1869 pont.

ÖSSZETETT: 1. Kuba 4024 pont, 2. Magyarország 3738 pont, 3. Lengyelország 3599 pont.

A POPVILÁG KIRÁLYNŐJE

A Queen első nagylemeze 1973-ban jelent meg. Az az album, amelyről csak úgy nyilatkoztak a műfaj rajongói és szakemberei, hogy „semmi különös".

Pedig éppen csend volt ekkor Anglia rockéletében. Nyomasztó csend. Egyik napról a másikra olyan ugrásszerűen megnövekedtek az adókulcsok, hogy a nagyzenekarok, a sztárok, némaságot fogadtak. Nem léptek fel, nem indultak turnéra a szigetországban, egyszerre eltűntek hódolóik elől. A helyzet a kezdőknek kedvezett. Hogy a Queen mégsem tudott berobbanni ebbe a csendbe, annak ezernyi oka lehet. Minden bizonnyal a leleményes menedzsermunka, a tartós propaganda hiányzott a legjobban, mert a következő esztendőben, mikor minderről már nagyon előrelátóan gondoskodtak az EMI lemezcég emberei, végre trónjára ülhetett a Királynő ...

Hálózsák, hideg aszfalt...

Tizenkét esztendeje tart a már a Queen uralkodása. Persze, nem abszolút uralom ez, hiszen van még vagy négy-öt olyan zenekar amelyet a legjobbként emlegetünk ... De hát a Queen körül különös kultusz keletkezett. Az egész világon, többek között még Magyarországon is működik rajongó-klubja, lemezeiket pillanatok alatt elkapkodják az üzletekből, egy Freddy Mercury poszter pedig komoly cseretárgy minden iskolában. Sajnos senki sem tudja, hogy hányan akartak ott lenni júliusban a zenekar budapesti koncertjén, lehetetlen ilyesmit kiszámolni. Egy ismerősöm azt mondta, ő akár ezer forintot is hajlandó lenne fizetni egy belépőjegyért. Nagyot akart mondani, nem tudta, hogy a koncert előtti órákban már ezerötszázért cseréltek gazdát a tikettek, igaz, feketén. Még korábban pedig ezren töltötték a jegyirodák előtt az éjszakát. Hálózsákba bújtak, a hideg aszfaltra ágyaztak maguknak, úgy várták a hajnalt, a reggelt, mikor végre árusítani kezdik a bűvös papírszeletkéket.

Mindez nem sajátosan magyar jelenség. A Queen fellépése a világon mindenütt szenzáció, sőt, most igazán az, amikor a műfaj általános válságát éli, s azok az együttesek is feloszlanak, vagy az ismeretlenségbe merülnek, amelyeknek korábban hosszú életet jósoltak a szakemberek, a sajtó kritikusai. Mi lehet a varázs? – kérdezhetné valaki, aki végignézett a kintrekedtek táborán, merthogy az eseményhez képest kicsinek bizonyult a mi hetvenezres Népstadionunk. Aki végignézett azon a táboron mely alig hallott valamit, látni pedig végképp nem látott semmit, de valami különös erő mégis ott tartotta a stadion falainál ...

Kemény alapok

Nehéz a titkok után nyomozni, nehéz megkeresni őket. Mert hiába érvelünk azzal, hogy a Queen már első lemezén is igényes muzsikát játszott, hogy először az alapokat építik meg és teszik tökéletessé az egyes számok megkomponálásakor. Az alapokat, amelyre aztán, mint valamiféle erős tartószerkezetre, ráillesztik azt a dallumos muzsikát, azokat a sokszor különös harmóniaváltásokat, melyek érdekes, izgalmas ellenpontjai a kemény ritmusnak. Hogy mindebből siker legyen kell még az a lendület amivel ez a négyes játszik, s kell egy olyan frontember, mint amilyen az énekes Freddy Mercury. Ragyogó énekhangjával, színpadi mozgásával kevés olyan meggyőző erejű, kevés olyan szuggesztív előadót találunk a műfajban, mint őt.

Ehhez jön még a különböző technikai berendezések arzenálja. A Queen tizenkét kamionnal hozta a felszerelését Budapestre. Merthogy ma már szinte elengedhetetlenek azok a varázslatok, azok a káprázatos fényeffektusok, amelyeket például a magyar közönség is láthatott, s a nagy hangerő mellett tisztán kell szólnia a zenének is.

És kell persze a rajongásra éhes lélek, pontosabban lelkek népes hada, aki belekapaszkodik ebbe a zenébe, aki azonosulni akar a dalokkal, aki úgy érzi, hogy a zene igaz perceket jelent az életében.

Meddig tart még ez a rajongás, ez az áhítat ...? Meddig lendül még magasba több tízezer kéz, amikor Freddy Mercury, Brian May, John Deacon és Roger Taylor a színpadra lép ...? Ki tudja mikor vonulnak vissza valamiféle csöndes magányba, megúnva, a már tizenkét éve tartó sztáréletet. Egyetemet végeztek, bár tanult „szakmájukban" ennyi esztendő után már aligha érvényesülhetnének. Ha távoznak egyszer utánuk ugyanolyan űr marad, mint amilyen 1973. táján a hirtelen elhallgató, nagy együttesek mögött.

(s. f.)

QUEEN
PATAS

MIT ÁBRÁZOL EZ A KÉP?

1. A csiszolt kőkorszak csiszolatlan emberének meglepő homlokára pattintott kőszerszáma.
2. A felkelő, vagy éppen lemenő Nap látványa a Fekete-tengeren.
x. Egy fekete zakó zsebéből kikandikáló zsemle.

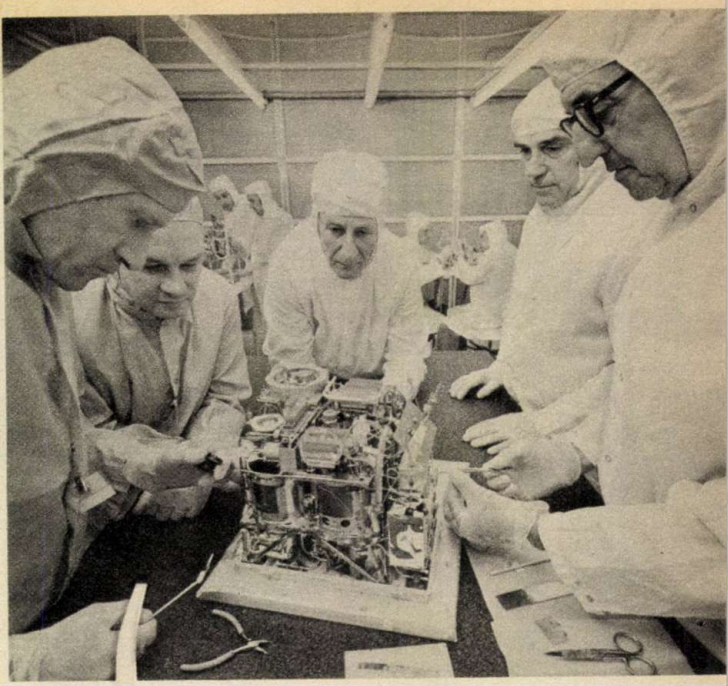

MI FOLYIK ITT?

1. Szervátültetés egy robotkórházban. A műtőasztalon az ültetésre váró szerv.
2. Új sebészkés-élesítő szerkezettel ismerkednek egy tűzföldi kórház sebészei, de egyelőre nem találják azt az átkozott köszörűkövet.
x. A húsvét-szigeti orvosok megelégelték az egyhangúságot. Éppen cikk-cakk varrásra állítják át az elektromos írógépből kialakított sebvarrógépüket.

MIRE VALÓ EZ A ROPPANT MÉRETŰ LUFI?

1. Szőlőérlelő ballon. A nem kellő cukortartalmú fürtüket a kosárba helyezik, és a léggömb segítségével közelebb juttatják a Naphoz. Hadd érlelje...
2. Sascsapda. A fázékonyabb sasok örömmel repülnek bele, mert odabent jó meleg van. A csapdába esett sasokat aztán később eleresztik, mert mi a fenét lehet csinálni velük?
x. Turistajelző ballon, költöző madarak részére. Azt jelzi, hogy fel is út, le is út.

KI EZ A MEGNYERŐ KÜLSEJŰ ILLETŐ?

1. Szabadságát töltő japán szamuráj, strandöltözékben.
2. Csapnivaló újzélandi építész, saját csapnivaló tervei alapján készült kunyhójában.
x. Bomlott elméjű venezuelai cipőtalpárus, aki csőszháznak képzeli magát.

BEMELEGÍTÉS!

A nyár véget ért ugyan, ám a forró perceknek továbbra sem leszünk szűkében. Erről a most kezdődött tanév gondoskodik majd a jövőben, úgyhogy nem árt egy kis bemelegítés. Mellékelt szellemi tesztünket afféle laza agytornának szánjuk, és mielőtt bárkit is hatalmába kerítene a nyerészkedés ördöge, sietve közöljük, hogy a megfejtéseket nem kell beküldeni az égvilágon sehová.

Egy-két derűs percet viszont mindenki nyerhet, és ha meggondoljuk, így szeptember táján az is valami.

–R–R

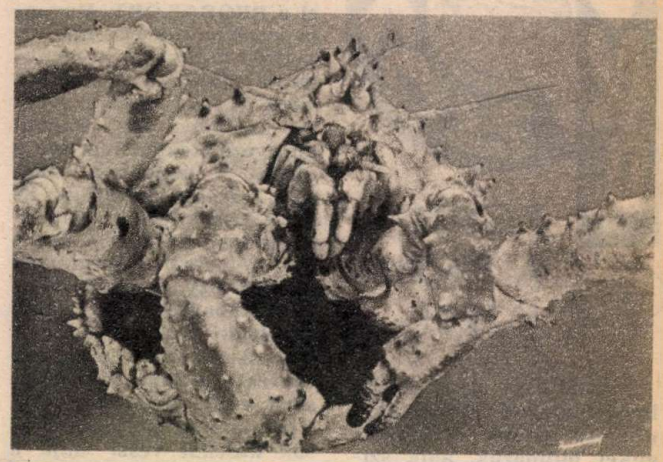

HÁT EZ MEG MI A FRÁSZKARIKA?

1. Különleges formájú kesztyű, az „Üsd, vágd, nem apád!" elnevezésű ősi japán sporthoz.
2. Moszatfaló undorka, ezerszeres nagyításban.
x. A földtörténeti mezozoikumban kipusztult elektroenkefalosz állkapocstöredéke, ezerszeres kicsinyítésben.

MI AZ ÖRDÖGÖT MŰVEL A KÉT JÓKEDVŰ SZÜLŐ?

1. A kis Arabellát megcsípte valami, és azóta állandóan viszket a popsija. A kavicsos út kifejezetten jót tesz neki.
2. Az ifjú pár a rokonok látogatása elől menekül, és ilyen módon próbálják eltüntetni még a lábuk nyomát is.
x. Minőségellenőrzés a fürdőlepedőgyár parkjában. Az áru minősége attól függ, hogy a kisded mennyi idő múlva kezd ordítani, mert szúrja a fenekét a talaj.

FIGYELD A PRÓBAKÖRT!

Ezúttal egy olyan körbe invitálunk benneteket, ahol próbára tehetik íráskészségüket mindazok, akik szívesen forgatják a tollat. Mivel sokan vesznek részt közületek csapatlapok készítésében, úgy gondoltuk, itt az ideje, hogy némiképp mi is segítsük ezt a munkát, és reméljük, lapunk tudósítóinak köre is jócskán kibővül e játék során.

Következő lapszámunk Levélbontójában indítjuk el a PRÓBAKÖRT. Havonta ismertetünk egy-egy újságírói műfajt, s a bemutatott műfajban várunk tőletek írásokat a saját iskolai, lakóhelyi, vagy otthoni környezetetekből merítve a témát. A legjobban sikerült írásokat közöljük, illetve akik a legtöbb színvonalas írást küldik be a tanév folyamán, meghívást kapnak egy jövő nyári riportertáborba. E játék mindenki számára hasznos lesz. Aki részt vesz benne egyrészt értőbb újságolvasóvá válik, másrészt a fogalmazásgyakorlatoknak sok hasznát veszi majd a magyarórákon is.

KERESSÉTEK! FIGYELJÉTEK! Következő számunkban indul a PRÓBAKÖR!

LEENDŐ ISKOLÁNKBAN

Még a szünidő elején részt vettem egy előkészítő táborban, amit a kunszentmiklósi Damjanich János Gimnázium szervezett a leendő elsősök számára, hogy a különböző helységekből érkező diákok ismerkedjenek egymással, a leendő tanáraikkal, s így szeptemberben már „bátrabban" lépjék át a gimnázium küszöbét. A tábor négynapos volt. A vidékiek kollégiumban laktak, a helybeliek természetesen otthon, reggelente jártak be a gimnáziumba. Délelőttönként egy-egy tantárggyal foglalkoztunk, majd következtek a szabadidős programok. Sok dalt tanultunk a leendő negyedikesektől. Az első napon ismerkedési estet rendeztek, amelyen mindenki bemutatkozott néhány mondatban. Volt diszkó is, különféle vetélkedőkön vettünk részt, fürödtünk a Dunában, megnéztük Kunszentmiklós nevezetességeit. A búcsúest tábortüzénél pedig már együtt énekeltük a tanult dalokat a nagyobbakkal. Hasznos volt ez a tábor. Ezek után már biztos, hogy nem érezzük idegennek magunkat a gimnáziumban szeptember elsején.

Nagy Eszter
Kunszentmiklós

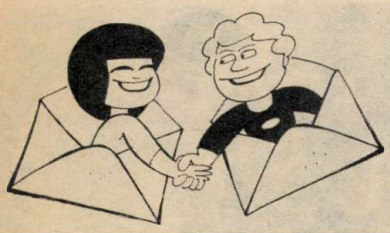

LEVÉLBARÁTSÁG

HATODIKOSOK VAGYUNK:

SZABÓ ILDIKÓ, Hadháztéglás, Bercsényi u. 102. — 4242 (bélyeget, képeslapot, szalvétát gyűjt); SARANKÓ ZSUZSANNA, Szandaváralja, Jókai út 3. — 2697; HORVÁTH ÁGNES, Sóstógyógyfürdő, Mackó u. 18. — 4431 (szeret zenét hallgatni, kötni, olvasni); JENEI GÁBOR, Mázaszászvár, Tinódi út 8. — 7351; SÁSI EMESE, Ajak, József Attila u. 15. — 4524; HERENDI ADRIENN, Veszprém, Kölcsey u. 13. — 8200; VÖRÖS ZSUZSANNA, Mindszent, Kossuth Lajos u. 107. — 6630; HEGEDŰS ANNAMÁRIA, Berhida, Hősök tere 26. — 8181 (bélyeget, matricát gyűjt); MAJOROS KRISZTINA, Tarcal, Zrínyi út 18. — 3915; TÓTH ANDREA, Dunaszentbenedek, Dózsa György út 12. — 6333 (Matricát, kártyanaptárt gyűjt, szeret kötni, horgolni.); PELLEI ORSOLYA, Tarcal, Zrínyi út 27. — 3915; PAPP ZSUZSANNA, Tápiószecső, Dózsa György u. 9. — 2251; LENDVAI MELINDA, Tarcal, Kövesd út. 16. — 3915; BARANYAI JUDIT, Pápa, Kun Béla u. 7. — 8500 (Bélyeget gyűjt, köt, horgol.);

HETEDIKESEK ÍRJANAK:

KOCSIS ÁGNES, Ajak, József A. út 24. — 4524 (Szeret táncolni, olvasni, zenét hallgatni, kártyanaptárt gyűjt.); TINCYNA PETRA, Sopron, Makó u. 22. (szalvétát, matricát gyűjt); SZEGEDI ÁGNES, Jászberény, Kossuth u. 63/A. — 5100; BERÉNYI MARIANN, Jászberény, Kossuth Lajos u. 101. — 5100; SERES RITA, Jászberény, Néphadsereg u. 28. — 5100; SZABÓ HENRIETTA, Bökönyi, Petőfi út 10. — 4231; FARKAS KRISZTINA, Jászberény, Cserepes u. 2. — 5100; RÓCZA ROZÁLIA, Mindszent, Kossuth u. 125. — 6630 (Matricát, kártyanaptárt gyűjt); NÁDHÁZI SZILVIA, Mezőtúr, Rózsa Ferenc u. 13. — 5400 (képeslapot gyűjt); KRISTÓ GABRIELLA, Szentes, Szántó K. János u. 8/a. — 6600 (Szereti a zenét, kedvenc együttese a Modern Talking); HÉCZEI ÁGNES, Sajóbábony, Erkel F. út 8. — 3792; SUBA MÁRTA, Kaskantyú, Hunyadi u. 42. — 6211 (Szeret sportolni); KURUCZ KÁROLY, Salgótarján, Schujer Ferenc út 12. 3. em. 2. — 3100 (bélyeget és állatokat ábrázoló képeslapot gyűjt); MÁTÉ ANNAMÁRIA, Bályok, Tavasz utca 18. Bihar megye, ROMÁNIA 3797. (Bélyeget, szalvétát, képeslapot gyűjt, szeret olvasni, tévét nézni); HIDEG ANDREA, Körmend, Rákóczi út 17. 9900. (Naptárt, posztert gyűjt, kedvenc együttese a Modern Talking); TÓTH BERNADETT, Petőfibánya, Lenin út 8. 3023 (matricát, képeslapot, szalvétát gyűjt); ALFÖLDI BRIGITTA, Nyírcsászári, Hunyadi út 1. — 4331 (Képeslapot, kártyanaptárt gyűjt); TÓTH ZOLTÁN, Létavértes, Béke u. 43. 4283 (Matricát gyűjt, főleg fiúk leveleit várja.); NÁNAI ERIKA, Balassagyarmat, Honti u. 15. — 2660; NOVÁK GYÖNGYI, Békéscsaba, Toldi u. 10. IV. 14. — 5600; SULTIS SZILVIA, Galgahévíz, Vörös hadsereg út 293. — 2193; BANCSÓK TAMÁS, Kalocsa, Pf. 42. — 6301; BERTA ZSUZSANNA, Tiszaföldvár, Bajcsy Zs. út. 120. — 5430 (képeslapot gyűjt); CSELLÁR HENRIETTA, Miskolc, Ságvári u. 33. 3/1. — 3532; FÖLDI MÓNIKA, Kalocsa, Hunyadi u. 52. — 7212; STOFFER ERZSÉBET, Gyarmat, Rákóczi út 15. — 8545 (Modern Talking, Wham és Limahl képeket gyűjt);

NYOLCADIKOSOK VÁLASZOLJANAK:

TÓTH ÉVA, Létavértes, Béke u. 43. — 4283; MURÁNYI ERZSÉBET, Tiszagyenda, Vöröshadsereg út 3. — 5233; MARTINÁK JUDIT, Gyomaendrőd, Pósa Lajos út 10/1. — 5500 (naptárt, szalvétát, képeslapot, matricát gyűjt); BALLA ADRIENN, Kemence, Eperjesi út 7. — 2638; SPISÁK GABRIELLA, Érpatak, Nyáry Pál út 23. — 4245; KOVÁCS ILDIKÓ, Kaba, Felszabadulás út 14. — 4183; GÁL MAGDOLNA, Kaba, Tompa M. út 11. — 4183; CZIBERE ZSUZSA, Kaba, Kurucz u. 19. — 4183; VICSAY GYÖRGY, Kőszeg, Felső körút 4. — 9730 (bélyeget és kártyanaptárt gyűjtő lányok levelét várja); UNGUR BERNADETT, Elek, Pöltenberg u. 33. — 5742 (matricát, együttesek címeit, szalvétát gyűjt); NÉMETI ANIKÓ, Zalaegerszeg, Hegyalja út 7/a. — 8900 (együttesek képeit gyűjti); VÁLENT ANDREA, Budapest, Csengery utca 55. — 1067; SZILÁGYI ENIKŐ, Nyíregyháza, Korányi Frigyes út 89.

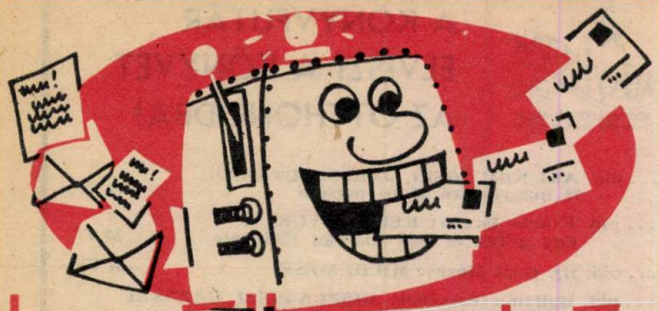

levélbontó

UTÁNANÉZTÜNK...!

„Két éve már, hogy foglalkoztatnak a tengerek állatai, növényei. Hetedikes vagyok a Zója iskolában, és szeretném megtudni, hogy mit kell tennem azért, hogy búvárkodhassak." — olvastuk Marsi Nándor (Püspökladány, Kalapács u. 43/2. — 4150) levelében.

A Magyar Könnyűbúvár Szövetség főtitkárától, Mohácsi Ferenctől kaptunk választ e kérdésre:

A könnyűbúvár klubok az MHSZ keretében működnek. Püspökladányhoz legközelebb Debrecenben és Szolnokon található ilyen, az MHSZ városi vezetőségénél kell érdeklődni. Tíz-tizenkét éves kortól jelentkezhetnek a gyerekek a búvárklubokba, alapfeltétel az úsznitudás. Először az uszonyos úszással ismerkednek majd, ehhez szükség van uszonyra, maszkra (szemüveg) és légzőpipára. Mindez körülbelül 350 forintba kerül, sportszerboltokban kaphatók, illetve maszkot és pipát némely Ofotért-üzletben is árulnak. Amikor már kellő biztonsággal tudnak úszni a légzőpipával, tizenhat éves koruk után tanfolyamon tanulják meg a légzőkészülék használatát.

A tengereken nem szabad egyedül búvárkodni, mivel így veszélyes a merülés. A búvárklubok szervezésében viszont gyakran ellátogatnak búváraink, csoportosan a tengerekre, ahol lehetőségük nyílik megfigyelni a víz alatti világot.

MI LESZ VELED BENJÁMIN?

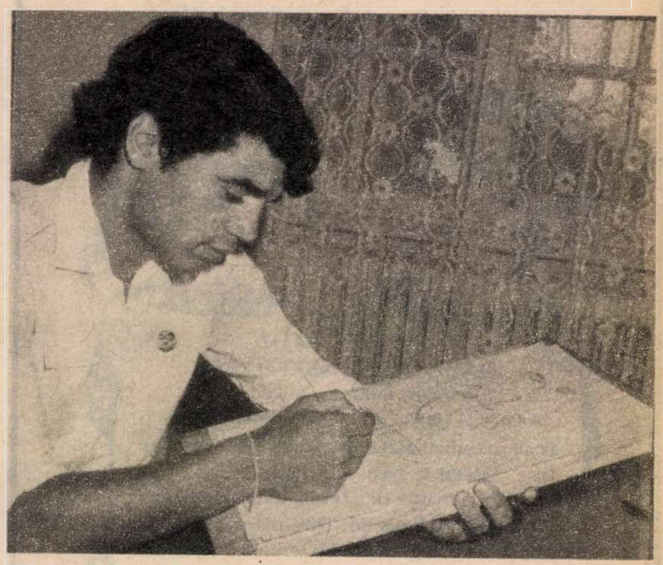

Az elmúlt tavasszal a Szövosz országos pályázatot hirdetett úttörőknek: „A mi szövetkezetünk" címmel kérték a rajzokat az egyéni pályázóktól, illetve a szakkörök tagjaitól. A dunapataji általános iskolában a Tóth Jánosné tanárő vezette szakkör több jó képességű tagja készített rajzot, s küldte el azt a megadott címre. A tanítás befejezésének napján két pályázó, a negyedikes Bálint Donát és a hetedikes Radics Benjámin, értékes díjakat vehetett át: Donát az országos vetélkedőn harmadik, Benjámin első lett!

A nevelőotthonban élő Benjáminról a halk szavú tanárnő csak annyit mond: ilyen tehetséges tanítványom nem volt, és talán nem is lesz több...

— Állami gondozott vagyok — mutatkozik be a fekete szemű, magas fiú. — Nem ismerem a szüleimet, soha nem kerestek, én sem őket. A rajzolás az életemet jelenti, mert tanulni nem nagyon szeretek. Kedden van rajzszakkör, ezért a hét legszebb napja a kedd!

— Mit szeretsz rajzolni?

— A mozdulatot, a mozgást! Embert, virágot, tájat, nyargaló lovakat... Ha szabadon rajzolhatok, akkor nem érzem, hogy múlik az idő.

— A pályázatra mit rajzoltál?

— Egy gazdát, amint az ólban levő sertéseket eteti, mert a szövetkezet erre is ad kölcsönt...

— Hogyan képzeled az életedet, ha befejezed az általános iskolát?

— Nem tudom. Talán szakmát kellene tanulnom, de nem tudom, hogy mit. Valahova dolgozni kellene menni... oda, ahol rajzolni kell...

— A díj mellé pénzjutalmat is kaptál.

— Igen. Ezerötszáz forintot. Mind odaadtm a nevelőtanáromnak. Azt hiszem, egy farmernadrágot, meg egy szép inget veszek majd belőle.

Amíg beszélgetünk, néhány vonallal papírra „dobja" az előtte levő cserepes virágot, nem veszi észre, hogy közben kattan a fényképezőgép.

Még egy évig a dunapataji nevelőotthon lakója maradhat, — amint azt Tóth tanárnőtől megtudom. Azután? Tudja, hogy képességét fejleszteni kellene, ám egyelőre se terve, se elképzelése...

Selmeci Katalin

6-14 ÉVES LÁNYOK, FIÚK!

A szépen terített asztal magában is élmény, de most nyerhettek is vele a

„TERÜLJ, TERÜLJ ASZTALKÁM"
országos terítési vetélkedőn.
A játékos vetélkedőn részt vehet bárki, aki az általa terített asztal fotóját elküldi címünkre
AMFORA 1368 Budapest, Pf. 216.
A borítékra írjátok rá: „Terülj, terülj asztalkám"
Beküldési határidő: 1986. október 27.
A legszebb, legötletesebb terítékek készítői a budapesti döntőn vesznek részt, melyet a TV decemberi „Főzőcske" műsora is közvetít.
Ha benevezel, Te is nyerhetsz!
I. díj mini computer, II. díj sztereó magnó, III. díj hordozható fekete-fehér TV

és még számos értékes jutalom vár a versenyzőkre.
Sikeres szereplést kíván
AMFORA-ÜVÉRT Magyar Úttörők Szövetsége OMFB

KÖNYVFUTÁR
KÖNYVKÜLDŐ SZOLGÁLAT
ÁLLAMI KÖNYVTERJESZTŐ VÁLLALAT

A KÖNYVFUTÁR ELVISZI A KÖNYVET AZ OTTHONODBA!

... pld. **AKI NEM HISZI, JÁRJON UTÁNA**
26 magyar író 30 új meséje — 45 Ft

... pld. **Fekete István: KELE — VUK**
Egy gólya és egy kisróka története — 30 Ft

... pld. **ifj. Gaál Mózes: MILDI MESÉI** — 51 Ft

... pld. **Hallama Erzsébet: HISZI A PISZI UAZÁSAI**
Hogyan találja meg Hiszipiszi a világ közepét? — 28 Ft

... pld. **HÁZ TETEJÉN NYELES EDÉNY**
Török népek találós kérdései — 39 Ft

... pld. **Janikovszky Éva: A HÉT BŐR**
A 7/b. önálló rajvállalkozása — 45 Ft

... pld. **Lengyel Dénes: RÉGI MAGYAR MONDÁK**
A teljes régi magyar mondavilág — 45 Ft

... pld. **MAy, Karl: A MEDVEÖLŐ FIA**
A sikeres indiánregény harmadik kiadása — 30 Ft

... pld. **Móra Ferenc: AZ EMBER FEJE NEM FÜGE**
Mesenovellák hét éven felülieknek — 40 Ft

... pld. **Mulatságos tarkabarka**
Vidám antológia — 38 Ft

... pld. **Nyergey Béla: HORGÁSZATRÓL GYEREKEKNEK** — 56 Ft

... pld. **Sajdik Ferenc: HÁT (M)ILYENEK A KUTYÁK** — 28 Ft

... pld. **Szepes Mária: BOLONDOS SZERSZÁMOK**
A „Pöttyös Óvoda" sorozat kötete — 34 Ft

... pld. **Szepes Mária: RÓZSE NÉNI KUNYHÓJA**

... pld. **Szó, fon, nem takács, Mi az?**
A „Pöttyös Óvoda" sorozat kötete — 46 Ft
Találós kérdés gyerekeknek — 33 Ft

A felsorolt kötetek és a forgalomban lévő kiadványok megrendelhetők.
Postán utánvéttel szállítunk, a portóköltséget felszámítjuk.
Részletfizetésnél 400 Ft felett 4 havi törlesztési lehetőséget adunk 5% kezelési költség felszámításával.
A megrendelő neve:
Pontos címe (irányítószámmal):
Részletfizetésnél:
Anyja neve:
Személyi száma:
Születési helye:
Címünk: Állami Könyvterjesztő Vállalat KÖNYVFUTÁR KÖNYVKÜLDŐ SZOLGÁLAT 1476 Budapest, Pf. 128. IX., Dési Huber u. 7.

Az 1987/88-as tanévre a 14. életévüket betöltött és általános iskolát végzett **lányokat szövő szakmára** beiskolázunk szakmunkástanulónak. Tanulmányi idő 3 év. Juttatások: 500 Ft alap, társadalmi ösztöndíj, plusz 100—200 Ft — tanulmányi eredménytől függő — tanulmányi pótlék; 200 Ft kiemelt szakmapótlék; tanulmányi ösztöndíj a tanulmányi eredménytől függően: I. évben 50—450 Ft, II. évben 50—540 Ft, III. évben 50—820 Ft. **Fiúkat villanyszerelő, forgácsoló, géplakatos, textilipari gépszerelő szakmára** iskolázunk be szakmunkástanulónak. Tanulmányi idő 3 év.

Juttatások: 500 Ft alap, társadalmi ösztöndíj, plusz 100—200 Ft — tanulmányi eredménytől függő — tanulmányi pótlék; tanulmányi ösztöndíj, a tanulmányi eredménytől függően: I. évben 50 Ft-tól 400—500 Ft, II. évben 50 Ft-tól 500—600 Ft, III. évben 50 Ft-tól 800—900 Ft.

Ingyenes munkaruha. Elhelyezés kollégiumban. Ebédet 4 forintért biztosítunk az iskolában és az üzemi gyakorlat idejére a gyárban. A vállalat termékeiből kedvezményes vásárlás, évente egy alkalommal. Kereseti lehetőség a szakmunkásvizsga letétele után szövő munkakörben 5 százalék szakmunkás-, valamint műszakpótlékkal 4500—7500 Ft/hó; a többi munkakörben a bérbesorolási kategóriától függően alakul a kereset. A továbbtanulást támogatjuk.

PAMUTTEXTILMŰVEK · PATEX · BUDAPEST

Jelentkezni lehet személyesen: hétfőtől csütörtökig, 8—15. óráig, a személyzeti osztályon.
PATEX Angyalföldi Szövőgyár, Budapest, XIII., Fáy u. 81—83. — 1135.
Levélre részletes tájékoztatót küldünk.
Cím: Budapest, Pf. 391. — 1394.

HIRDETÉS

A MOKÉP SZEPTEMBERI AJÁNLATA

MESEBOLT

Samuil Marsak meséjének felhasználásával készült színes, szinkronizált NDK-beli film

Bemutató: szeptember 4.

Szeptember 18-tól a mozikban!

ÚJRA DONALDÉK!

Plútó kutya, Mickey egér és Donald kacsa legújabb kalandjai!
Színes amerikai rajzfilm
Rendezte:
Walt Disney

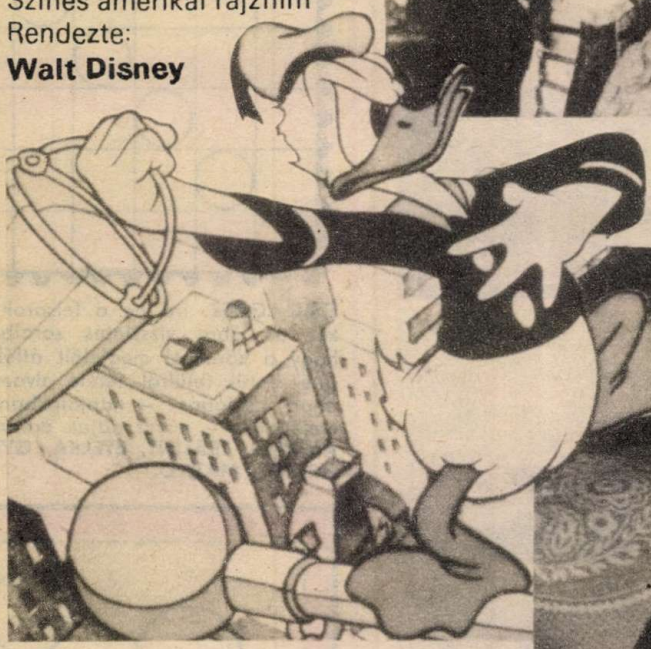

Bemutató: szeptember 25.

Háborús gyermekkor – a háború hátországában

KISLÁNY A VÁROSBÓL

Színes, szinkronizált, szovjet ifjúsági film
Főszereplő: **Lena Nyikitina**
1942 telén egy Sztálingrádból kimenekített kislány vetődik az urali falu egyik portájára. Az asszony ápolja a beteg kis árvát, s befogadja családja körébe. Valentyinkának lassan sikerül megszoknia és megszeretnie új környezetét.

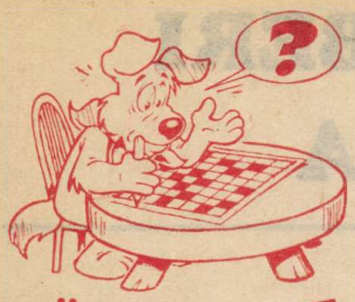

TÖPRENGŐ

SZERKESZTI:
V. SOLYOM ERZSÉBET

Rejtvényeink megfejtését lehetőleg postai levelezőlapon küldd be. Ha csak kettőt tudsz megfejteni – és azok jók –, már részt vehetsz a heti jutalomsorsoláson.

BEKÜLDÉSI HATÁRIDŐ: SZEPTEMBER 11.

Cmünk: Budapest, Jászai Mari tér 5. – 1397. A borítékra vagy levelezőlapra írd rá: „TÖPRENGŐ".

BETŰREJTVÉNYEK

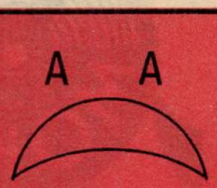

NYERTESEK

86/13. szám: Bogyor Szabolcs, Budapest; Balássy Csilla, Debrecen; Bujda Ilona, Mezőtúr; Buzora Krisztina, Dunaújváros; Cseh Beatrix, Lovasberény; Horváth Margit, Horvátzsidány. Jakab György, Tata; Katona Mónika, Berettyóújfalu; Kiss Katalin, Varbó; Kivés Judit, Recsk; Köncöl Ágnes, Miháld; Lele Zsanett, Szeged; Lengyel Andrea, Téglás; Menkó Mónika, Szolnok; Nagyváradi Tamás, Fót; Pásztor Zoltán, Hajdúböszörmény; Simon Ilona, Székesfehérvár; S. Tasi Mária, Kecskemét.

86/14. szám: Hőgye Krisztina, Mátrai Júlianna, Rácz Péter, Budapest; Árva Ferenc, Ózd; Bakk Erika, Érd; Buda Zsuzsa, Gödöllő; Debreceni Mária, Oros; Haisza Zsuzsanna, Miskolc; ifj. Hajdu József, Pócspetri; Hercz Szilvia, Szentes; Kis Krisztina, Jánoshalma; Koczman Renáta, Pannonhalma; Kovács Tibor, Szűcsi; Yukácsovics Ivett, Csávoly; Lukács Szilvia, Pápa; Mihola Gabriella, Sopron; Rusznyák Tünde, Ózd-Somsály; Tátrai Emese, Nyíregyháza; Varjasi Miklós, Debrecen; Vígh Anikó, Kunbaja.

86/15. szám: Maronics Martina, Sárallyai Orsodapest; Bálint Mónika, lya, Kocsis Diána, Bu-Alsónémedi; Bankó Mária, Kondoros; Betlehem József, Rédics; Cseh Mária, Pocsaj; Fekete Zsuzsanna, Szalaszend; Iványi Beáta, Bicske; Kelemen Irén, Magyardombegyház; Kis Ágnes, Balmazújváros; Kis Julianna, Felgyő; Baglyos Melinda, Miskolc; Lázár Edit, Bokod; Lengyel Éva, Kocs; Lipovics Ildikó, Zalaegerszeg; Polgár Katalin, Kaposvár; Ruzsics Csaba, Siófok; Szőlősi Tünde, Úrkút; Tatár Imre, Miskolc.

A nyereményeket postán küldtük el.

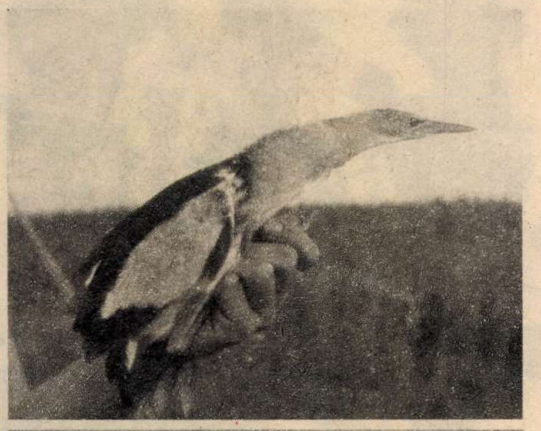

Mi A JELZŐJE? Ezeket a madarakat a kiskunsági madárgyűrűző táborban, a Kondor-tó Bíró szigetén gyűrűzték a gyerekek. Mindhárom madár nevében szerepel jelző is. Nézzetek utána, melyek ezek! 1. . . . . gém, 2. . . . . cankó, 3. . . . . cinege.

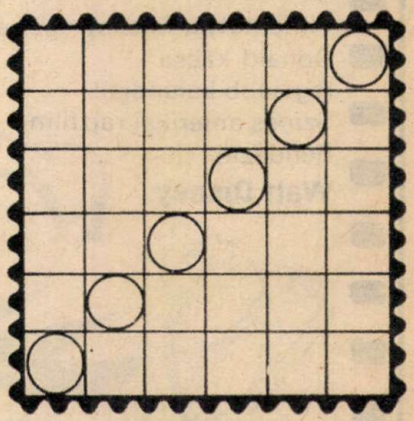

CSILLAGÁSZ. Írd be a felsorolt neveket az ábra vízszintes soraiba úgy, hogy a körökkel megjelölt átlóba kerülő betűk felülről lefelé olvasva egy angol csillagász – napjainkban sokat emlegetett – nevét adják eredményül. **ANDREA, BÁLINT, ETELKA, GYÖRGY, HENRIK, MATILD.**

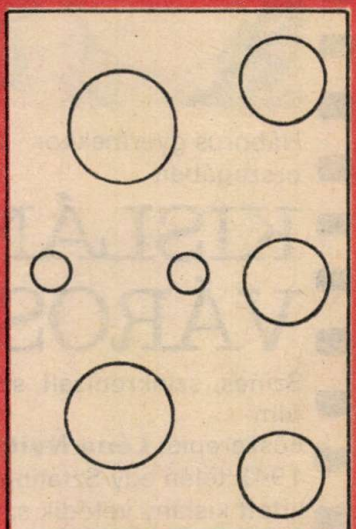

FELOSZTÁS. Az ábra három egyenessel felosztható úgy, hogy minden részbe egy-egy kör kerüljön. Próbáld meg te is!

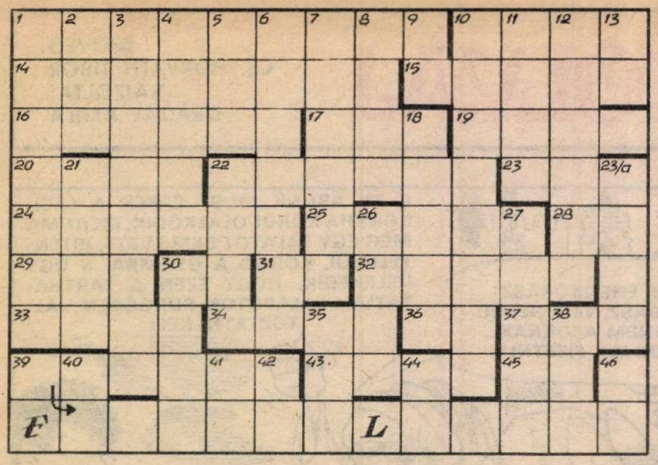

Szelek szárnyán... Küldd be a vastagbetűs sorok megfejtéseit!

VÍZSZINTES: 1. Teljesen ismeretlen személyre mondják. 10. **Id. Rubik Ernő tervezte vitorlázó repülőgép.** 14. Művészeti ág. 15. Firkantották. 16. Lelt. 17. Ipari növény. 19. Vulkán Szicíliában. 20. Becézett női név. 22. Kintről hírt küld, népiesen. 23. Csak középen mosat. 24. Ijesztve riasztgat. 25.... szór rá, szidalmaz. 28. Hamis. 29. Betegség jele. 30. AAAAA. 31. Múlt idő jele. 32. Halkan, meghatódva mond. 33. Az áramforrás pozitív sarkával összekötött elektród. 34. Szóösszetételekben a levegővel kapcsolatos dolgokat jelöl. 35. Néma Adél! 37. Híres, kedves rókafi. 39. Műholdakat emel az űrbe. 43. Ismert színész (László). 45. Oda-vissza női név.

FÜGGŐLEGES: 1. **Árbócra feszített vászon.** 2. Menyasszony. 3 Munkásméhek. 4. Eddig. 5. Ének, nóta. 6. Elpakolta. 7. Bibliai óriás, Dávid győzte le. 8. Nem amaz. 9. Mutatószó. 10. Nagyváros DK–Franciaországban. 11. Férfinév. 12. Bánát másik elnevezése. 13. Feszítőeszköz. 18. Részedre. 21 Forró égövi kúszónövény. 22. A gyalogos katonákat hívták így régen. 23/a. Forma, idom. 26. Királyi ülőhely. 27. Neves békéscsabai nyomdászcsalád volt. 30. Női név. 35. ... de Janeiró. 38. És, németül. 39. Sportvitorlás, olimpiai hajóosztály. 40. Egy fél csap. 41. Növény része. 42. Költői sóhaj. 44. Némán kel! 46. Római kettes.

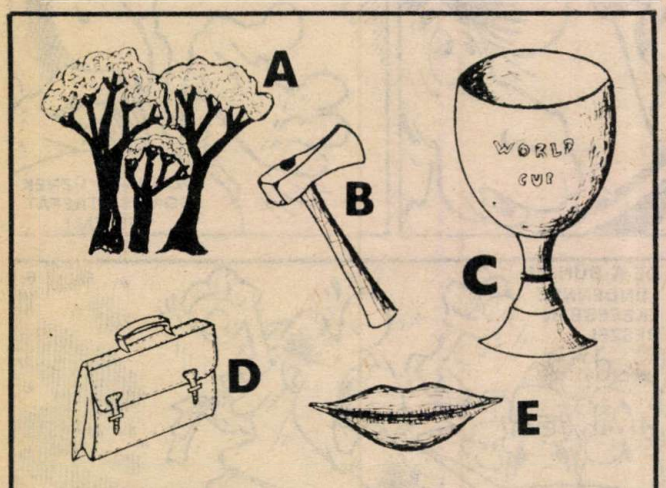

KAKUKKTOJÁS. Az ábrán levő rajzok – egy kivételével – egy-egy helységnevet ábrázolnak. Melyik a kivétel?

BETŰREJTVÉNYEK

GONDOLAT–GÖRGETŐ. Melyik város jut eszedbe erről a fotóról? S a városról melyik zeneszerző? A híres zeneszerzőről pedig melyik nagyotmondó daljátékhős?

SAKK

A most következő tanévben kibővítjük sakkrovatunkat, nemcsak feladványokat közlünk, hanem játszmákat is. Így mindenki megtalálhatja azt, ami érdeklődési körének leginkább megfelel.

A feladványok mindig két (2) lépésesek lesznek.

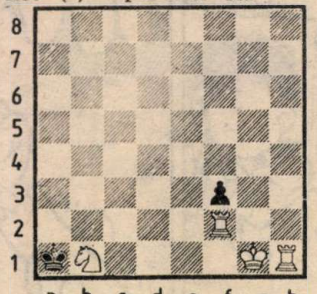

Megfejtésül elegendő beküldeni a feladvány kulcslépését, vagyis fehérnek azon kezdőlépését, amely után bárhogyan is védekezik fekete, a második lépésben mindenképpen mattot kap.

Fejtsétek meg tehát a fenti feladványt, és küldjétek be a megoldást! A helyes megfejtők között jutalmakat sorsolunk ki. Ezenkívül azok, akik a szeptember—májusi időszakban szorgalmasan küldik a megfejtéseket (még ha nem is sikerült mindegyik feladványt megoldaniuk), külön versenyben is részt vesznek, amelynek végén kisorsoljuk a Budapesti Sakkszövetség által felajánlott sakk-könyveket. Az 1985/86-os tanévben így nyertek könyvjutalmat: **Bánhidi Richárd (Kaposvár), Ladjánszky Katica (Budapest), Merényi János (Sárospatak) és Szabó Krisztina (Budapest).**

Pótlólag még közöljük, hogy az április 17-én megjelent feladvány megoldása 1. Hg6—f4!, a május 15-én megjelenté pedig 1. Ba6—a7!

Befejezésül egy játszmát közlünk, mely szemléletesen mutatja, hogy nem tanácsos legértékesebb bábunkat, a vezért korán játékba hozni.

Dr. Szily—Wloch

(Budapest, 1943. — Francia védelem.)

1. e2—e4 e7—e6 2. d2—d4 d7—d5 3. Hb1—c3 Ff8—b4 4. Ff1—d3 c7—c5! 5. e4xd5 Vd8:d5. Ez még nem hiba, de azért célszerűbb lett volna e6:d5.

6. Hg1—f3!? c5:d4 7. a2—a3 Vd5—a5? Fekete csak azt látja, hogy az a-gyalog nem üthet, mert arra védtelenül marad a bástya. De ha egy kicsit tovább számol, rájöhetett volna arra, hogy a bástya csak csalétek egy csapda mélyén.

8. a3:b4! Va5:a1?? Még mindig visszakozni lehetett volna Va5:b4-gyel, beletörődve abba, hogy az ellenfél 9. Hf3:d4 után hatalmas fejlődési előnyével sokkal jobban fog állni. (9. — Vb4:d4 persze nem jöhet 10. Fd3—b5† miatt, mert arra védtelenül marad a sötét vezér.)

9. Hf3:d4, és fekete csak most vette észre, hogy a következő lépésben 10. Hd4—b3-mal becsapódik a csapda, s vezére menthetetlenül elvész. Mivel a nagy anyagi hátránnyal a további ellenállás reménytelen, kénytelen volt a játszmát feladni.

Földeák Árpád

A BAGDADI TOLVAJ

SZÖVEG:
CS. HORVATH TIBOR
RAJZOLTA:
DRAGAY ATTILA

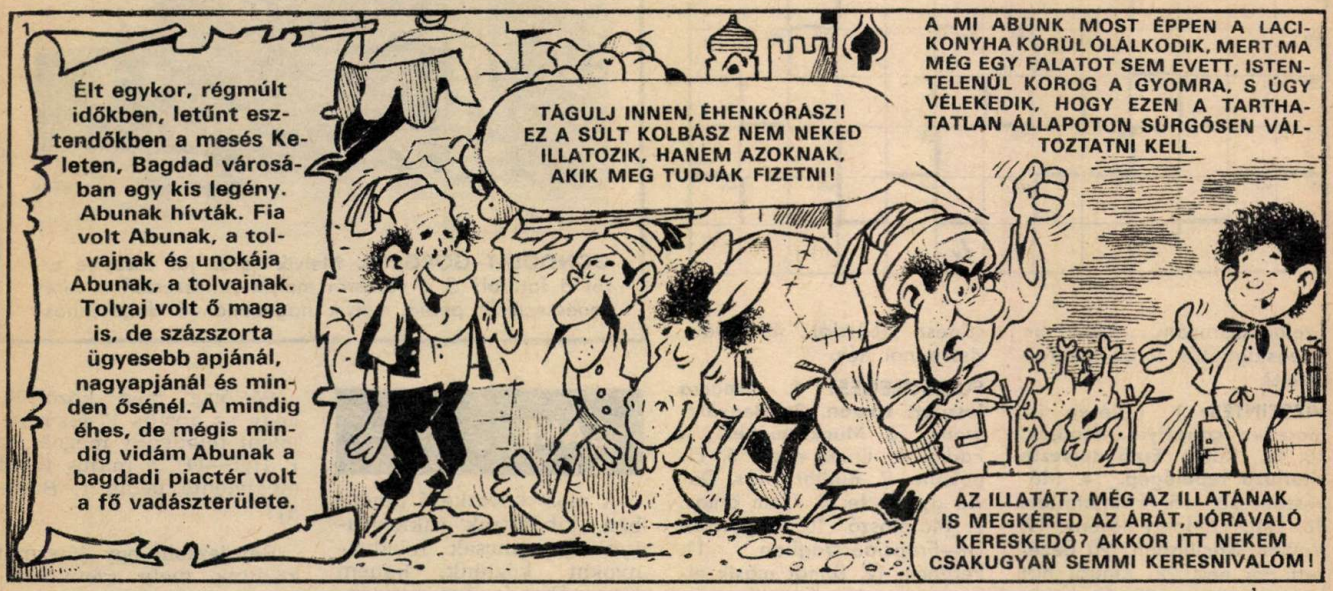

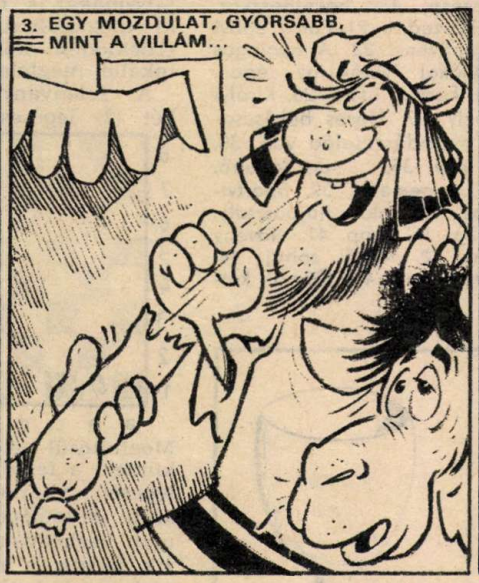

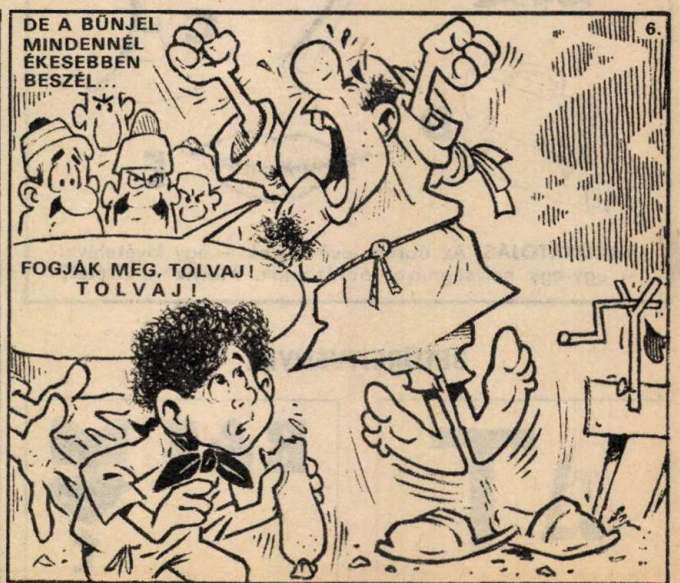

(FOLYTATJUK)

PÁLYAVÁLASZTÓ FIATALOK!

A PAMUTTEXTILMŰVEK BUDAI GYÁRA az 1987—88-as tanévre felvesz általános iskolát végzett **lányokat fonó és szövő; fiúkat textilgépszerelő, lakatos, villanyszerelő, esztergályos szakmákra szakmunkástanulónak.**

Tanulmányi idő 3 év. Felvételi vizsga nincs!

Ösztöndíj: a tanulmányi ösztöndíj az eredménytől függően 500—960 Ft; a társadalmi ösztöndíj egységesen 500 Ft havonta, + 100, 150, 200 Ft tanulmányi pótlék.

Juttatások: — 4 Ft térítésért teljes ellátást biztosítunk (napi háromszori étkezés); — ingyenes kollégiumi elhelyezés; — iskolaköpenyt, füzetcsomagot, tankönyvet, munkaruhát térítésmentesen adunk; — évente kedvezményes vásárlás a gyár termékeiből; — a tanulók részére 50%-os utazási kedvezményt biztosítunk; — a III. éves tanulókat teljesítménybérben foglalkoztatjuk.

A szakmunkásvizsga után jó kereseti lehetőség. A lányokat 160 Ft-os térítés ellenében modern leányszállókon, a fiúkat gyári albérletben helyezzük el.

A továbbtanulásra szakirányú középiskolában lehetőséget biztosítunk.

Jelentkezés:
PTM Budai Gyára,
személyzeti osztály,
Budapest, Pf.: 43. — 1502
Telefon: 662-688.

PATEX
PAMUTTEXTILMŰVEK BUDAPEST

A BUDAPESTI VIDÁMPARK

SOK-SOK JÁTÉKKAL KELLEMES ÉLMÉNYEKKEL

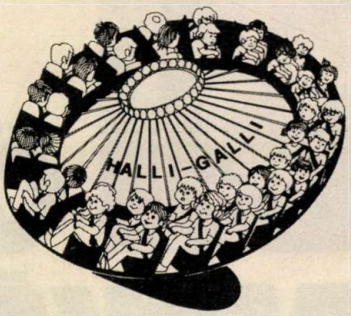

5 ÉVE VÁLTOZATLAN ÁRAKKAL

VÁR MINDENNAP 10-20 ÓRÁIG

NÉGYET — EGY CSAPÁSRA!

Gazdag termést ígér a szeptember, NÉGY KIADVÁNYUNK legújabb száma jelenik meg ebben a hónapban!

MINI PAJTÁS: vidám kalandozás a zene birodalmában, természetesen rejtvények sokaságának segítségével.

PÖRGETŐ: ezernyi tréfával, furfangos kérdésekkel, fejtörőkkel kínál vidám perceket, kellemes szórakozást.

KOCKÁS: kalandok, izgalom, humor — képregényekben tálalva.

ZSEBKÖNYV ÚTTÖRŐKNEK: hasznos tudnivalók a mozgalomról, ötletek, tanácsok **a játék évéhez!** Adatok, információk a világ és környezetünk sok-sok területéről! Segít, tájékoztat egész évben!

Kiadványainkat keresd az újságárusoknál!

A tűző napsütésben
a vízcsap
főszereplővé lépett elő
a stadionban.
Verseny után
minden út
hozzá vezetett

Végre
a célegyenesben!
Ám fáradságról
szó sincs,
tart még
az erő,
tart még
a lendület . . .

ÖT KARIKÁS FORRÓSÁG

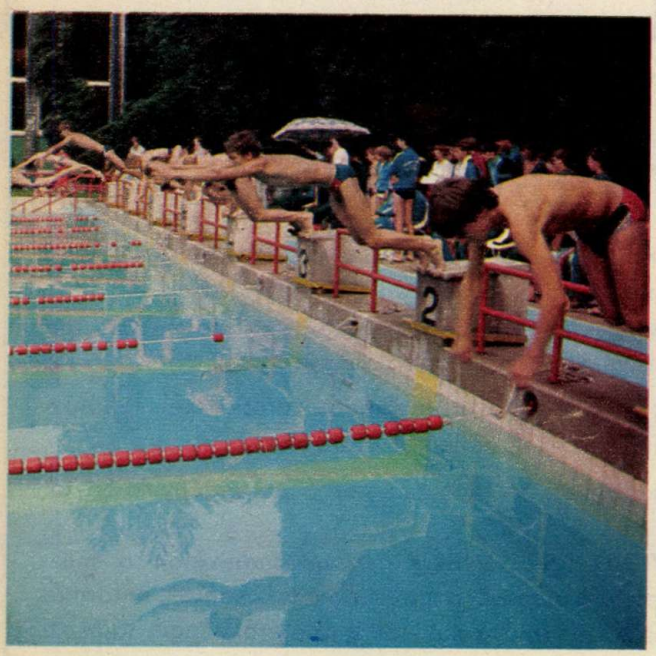

Rajt! A fullasztó hőség legkellemesebb versenyét a medencében rendezték

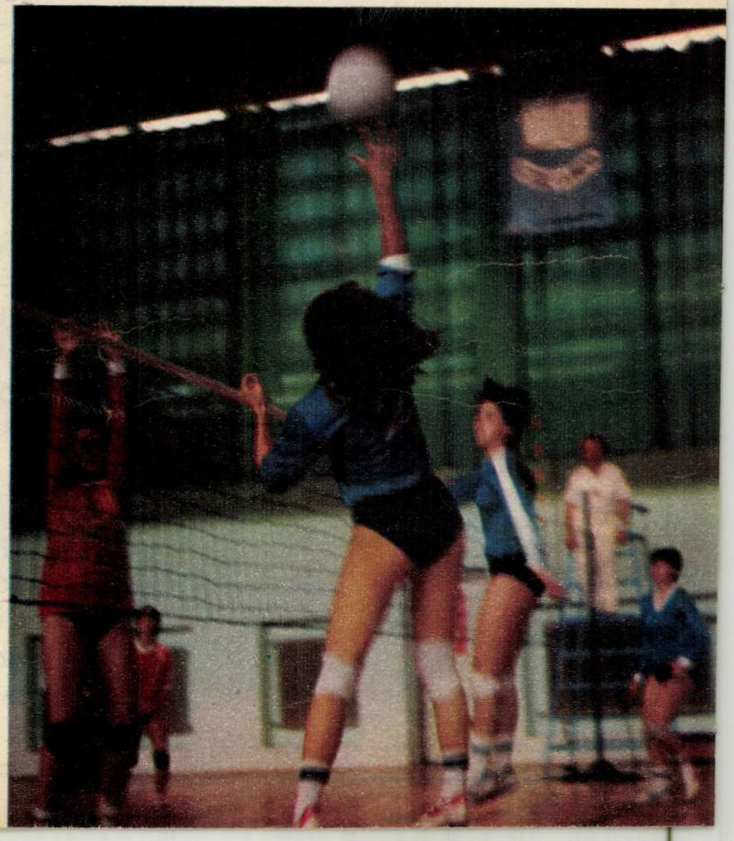

Ha röppen a labda,
röppennek a játékosok is

Tréfáskedvű alkalmi grafikus alakította át a XXII. Nyári Úttörő Olimpia egyik plakátján az olimpiai ötkarikát öt Nappá. A karikák köré húzott sugarakon jót derültek a zalaegerszegi járókelők — valóban, mintha egyszerre öt Nap sütötte volna a várost, és a csaknem kétezer ifjú sportolót. A focisták például fikarcnyit sem voltak jobb helyzetben, mint a Mexikóban küzdő felnőttek. Itt is tombolt a hőség. Az atlétákat is jócskán nyakon öntötték forrósággal, mégis izgalmas verseny volt, hála a sportágat már régen nem úttörő szinten űzőknek... Igaz, valódi nagymenők szinte valamennyi sportágban akadtak jócskán, a sportvezetők erre a tényre megadóan bólintottak: az úttörő-olimpia már csak ilyen...

Az érdeklődők a teremsportágak házatáján kerestek némi hűvöset, de a Városi Sportcsarnok betonfalai közé a ritmikus sportgimnasztikázók és a tornászok, a Kilián György Általános Iskola hűs tornatermébe a röplabdázók, a dr. Hamburger általános iskola tornatermébe pedig a kosarasok varázsoltak forró hangulatot. Talán az úszókat irigyelték a legtöbben, akik a medencében „hűsölhettek", közöttük is Varga Dórát, a dunaújvárosiak kétszeres ifjúsági EB-bronzérmesét, akinek még „lubickolva" is biztos volt a győzelme valamennyi számban, ahol elindult.

A Nagykanizsán versenyző kajakkenusok, kézilabdázók és tollaslabdázók is küzdelmes, nagy csatákat produkáltak.

A XXII. Nyári Úttörő Olimpia szervezői is kitettek magukért. Megfelelően kiválasztották a helyszíneket, a szabadidős programokat, számítógép ontotta percre készen az eredményeket. Köszönhető mindez az eseményt támogató, mintegy 50 vállalat segítőkészségének is.

Egy hét — 11 döntő — minőségi sportversenyek — színvonalas rendezés. Ennyi a Zalaegerszegen és Nagykanizsán lebonyolított ötkarikás forróság rövid története. **(Trencsényi)**

EREDMÉNYEK

ATLÉTIKA: leány öttusa csapatverseny: 1. Baranya, Pécs TÁSI Harcsár Rita, Ragoncsa Tünde, Perlaki Mónika, Fehér Emőke, Páncél Eszter, Harczi Kármen. Összpontszám: 1780. 2. Győr-Sopron, Mosonmagyaróvár, Széchenyi Általános Iskola, összpontszám: 1727. 3. Somogy, Kaposvár, Berzsenyi Általános Iskola, összpontszám: 1709. **Egyéni összetett:** 1. Szili Krisztína Kaposvár, 429, 2. Szilva Katalin Sátoraljaújhely, 417, 3. Buti Kinga Mosonmagyaróvár, 397. **Fiú öttusa csapatverseny:** 1. Somogy, Nagyatád 2. sz. Általános Iskola, Raczkó Róbert, Böröcz Zsolt, Kalmár Ferenc, Frankó László, Magyar Attila, Kocsis József. Összpontszám: 1788. 2. Szabolcs-Szatmár, Nyíregyháza 2. sz. Általános Iskola, összpontszám: 1645. **Egyéni összetett öttusa:** 1. Raczkó Róbert Nagyatád, 2. sz. Általános Iskola, 434. 2. Balogh Ferenc Budapest, 416. 3. Fügedi Csaba Mezőkövesd, 415.

KAJAK-KENU K—1. leány IV. korcsoport, 500 m döntő: 1. Pintér P. Henriett aranyjelvényes 2:02,8 (Rába ETO).

EK—1. fiú III—IV. korcsoport, 500 m döntő: 1. Badics Attila Polgár, Ált. Isk. 3:16,6.

TC—4 leány III—IV. korcsoport, 500 m döntő: 1. Czidor Erika—Fehér Lilla, Németh Edina—Lakatos Annamária, Kiskunlacháza Általános Iskola, 2:46,2.

EK—1. leány III—IV. korcsoport, 500 m döntő: 1. Kökény Gabriella Nyíregyháza, 9. sz. Ált. Isk. 3:16,9. **K—2. leány IV. korcsoport, 500 m döntő:** 1. Kiss Melinda—Pintér P. Henriett, Rába ETO, 1:54,6. **TC—4. fiú III—IV. korcsoport, 500 m döntő:** 1. Juhász Csaba—Borosznok István—Krizsik Béla—Cselédka Attila Kiskunlacháza Ált. Isk. 2:37,3. **K—1. fiú IV. korcsoport, 1000 m döntő:** 1. Antal Zoltán KSI, 3:57,3. **C—1. fiú IV. korcsoport, 1000 m döntő:** 1. Rácz Gergely BHSE 4:31,0. **MK—1. fiú III. korcsoport, 2000 m döntő:** 1. Szíjjártó István Újpesti Dózsa 8:26,0. **IC—4. fiú III. korcsoport, 2000 m döntő:** 1. Horváth Zoltán—Horváth György—Polák József—Tax Nándor Bp., Viola úti, Árpád úti, Gyenes J. Ált Isk. 11:52,9. **K—2. fiú IV. korcsoport, 1000 m döntő:** 1. Galics Zoltán—Pásztor György SZVSE. **MK—1. leány III. korcsoport, 2000 m döntő:** 1. Fodor Judit Szolnok VSE. **C—2 fiú IV. korcsoport, 1000 m döntő:** 1. Vágó László—Rácz Gergely BHSE, 4:15,9.

KÉZILABDA leány: 1. Pécs Tási. **Fiú:** 1. Veszprém Báthory Általános Iskola.

KOSÁRLABDA leány: 1. Budapest, Menyecske úti Általános Iskola. **Fiú:** 1. Zalaegerszeg, Népköztársaság úti ál alános Iskola.

LABDARÚGÁS: 1. Nyíregyháza 14. sz. Ált Isk.

RITMIKUS SPORTGIMNASZTIKA: 3. korcsoport szerenkénti döntők. LABDA: 1. Lukó Orsolya 18,30. **SZALAG:** 1. Ajan Anita 17,60. **KARIKA:** 1. Tóth Barbara 18,30. **KÖTÉL:** 1. Tóth Barbara 18,55. **SZALAG:** 1. Dormány Ágnes, 18,65. **BUZOGÁNY:** 1. Pál Erika 18,75. **LABDA:** Pál Erika 18,60. **KARIKA:** 1. Pál Erika 18,55. **KÖTÉL:** 1. Pál Erika 18,70.

RÖPLABDA: leány: 1. Jászberény, 2. Debrecen, 3. Almásfüzítő. **Fiúk:** 1. Zalaegerszeg, Kilián Általános Iskola, 2. Szeged, Tarjánvárosi Általános Iskola, 3. Kecskemét. Molnár E. Általános Iskola.

TÁJÉKOZÓDÁSI FUTÁS: leány egyéni: 1. Vavrik Andrea Szabolcs-Szatmár megye, 38,22, 2. Komár Éva Budapest, 38'24, 3. Varga Katalin Szabolcs-Szatmár megye, 39'21. **Fiú egyéni:** 1. Heckenaszt Tamás Vas megye, 29'51, 2. Baracsi Gábor Budapest, 32'06, 3. Heckenaszt Balázs Vas megye, 32'33.

TORNA leány csapatverseny: 1. Békéscsaba 2. sz. Ált. Isk. (Balázs Krisztina, Ónodi Henrietta, Kovács Krisztina, Kvasz Edit, Csicsely Andrea, Kesjár Tímea) összpontszám: 141,45. **Fiú csapatverseny:** 1. Budapest, Mester úti Ált. Isk. (Vígh Ákos, Janis Pál, Lóczi Ferenc, Hegyesi Gábor, Kántor Zsolt, Rejtényi Péter) összpontszám: 141,65. **Leány egyéni összetett:** 1. Ónodi Henriette, Békéscsaba 2. sz. Ált Isk., összpontszám: 28,70. **Fiú egyéni összetett:** 1. Vígh Ákos, Budapest, Mester úti Ált. Isk., összpontszám: 27,90.

ÚSZÁS: 50 méteres fiú csapatverseny: 1. Budapest, Szemere úti Ált. Isk. 78 ponttal. **50 méteres leány csapat:** 1. Fejér, Dunaújváros, Vasvári Pál Ált. Isk. 98 ponttal. **50 méteres leány gyors egyéni döntő:** 1. Varga Dóra Dunaújváros, Vasvári P. Ált. Isk. 27,8 mp. **50 méteres fiú gyors egyéni döntő:** 1. Harka Szabolcs Pécs, TÁSI, 26,7 mp. **50 méteres leány hát egyéni döntő:** 1. Varga Dóra Dunaújváros, Vasvári P. Ált. Isk., 31,2 mp. **50 méteres fiú hát egyéni döntő:** 1. Balla Mihály Kecskemét, Tóth L. Ált Isk., 31,2 mp.

TOLLASLABDA: leány egyéni: 1. Bangha Ágnes Csongrád, Zsombó. **Fiú egyéni:** 1. Papp Gábor Hajdú-Bihar, Debrecen, Nógrádi S. Általános Iskola.

AGÁRDRÓL – SALZBURGBA

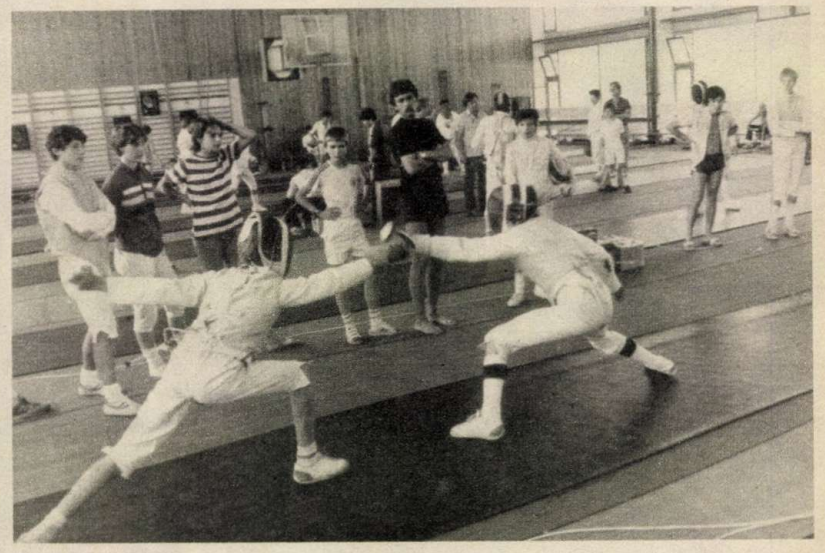

Az úttörő-olimpia vívóversenyeit ismét Agárdon rendezték. Mindhárom fegyvernemben az MTK-VM sportiskolájában edző versenyzőknek jutott a legfényesebb érem. **Fiú tőrben Hubay Gyula** (Bp. XIV.,Telepes úti Ált. Isk.), **leány tőrben Nagy Szilvia** (Bp., XV., Frankovics úti Ált. Isk.), **kardban Székely Tibor** (XIV., Telepes úti Ált. Isk.) nyert.

Szerkesztőségünk a legjobb vidéki versenyzőnek ajánlott fel különdíjat. **A Pajtás sisakját a bronzérmes Nikodém Gábor,** székesfehérvári tőröző kapta (képünkön jobbról), aki a döntőben a későbbi ezüstérmes, Lugosi Zoltán ellen 4—2-es vezetés után vesztett 5—4-re.

Az úttörő-olimpia döntőseiből alakult **úttörőválogatott** július 6-án **Salzburgban** nemzetközi versenyen indult. Az 1972-ben születettek kategóriájában, fiú tőrben osztrák, olasz, NSZK-beli gyerekek előtt **Surányi Balázs veretlenül nyert,** Lugosi ötödik lett. **A lányoknál Sántha Zsófia győzött,** Hajdú Csilla második lett. A 71-es születésű fiú tőrözők mezőnyében **Nikodém Gábor nyert ezüstérmet.**

—vpg—

FOTÓ: SZALAY BÉLA

ÚTTÖRŐ
XXII. NYÁRI OLIMPIA
ZALAEGERSZEG–NAGYKANIZSA
1986. VI. 15–21.

ÖT KARIKÁS FORRÓSÁG

86/21
XLI. ÉVF. • 1986. SZEPTEMBER 11. • ÁRA: 4,50 Ft

PAJTÁS

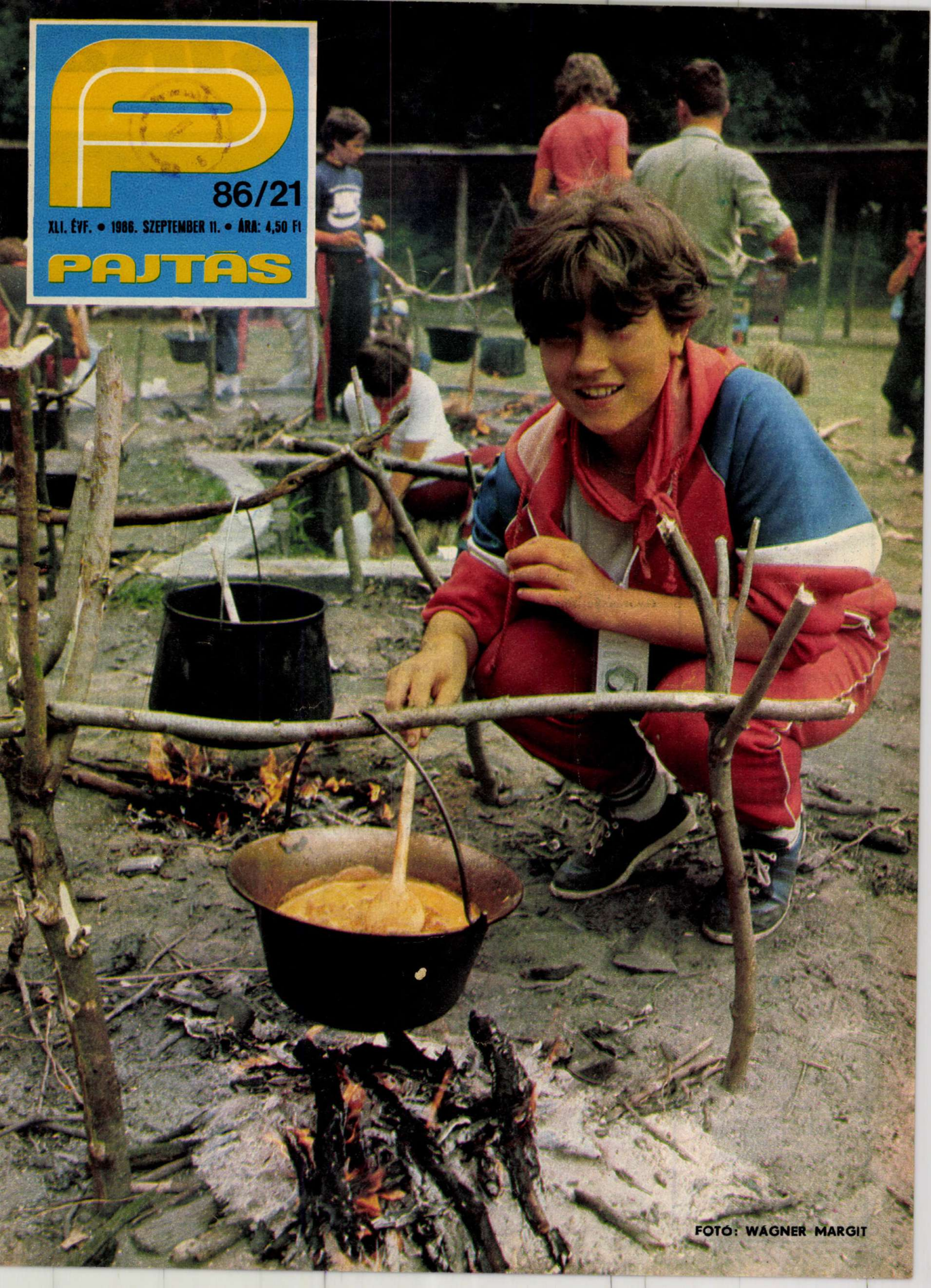

FOTÓ: WAGNER MARGIT

PAJTÁS

A MAGYAR ÚTTÖRŐK SZÖVETSÉGÉNEK KÖZPONTI LAPJA

Főszerkesztő:
SOMOS ÁGNES

Főszerkesztő-helyettes:
BŐCS FERENC

Olvasószerkesztő:
BOGÁTI PÉTER,
CSER GÁBOR

Művészeti szerkesztő:
CZIFFERSZKY BÉLA,
FORRAI JÁNOS

Kiadja az Ifjúsági Lap- és Könyvkiadó Vállalat

Felelős kiadó:
DR. PETRUS GYÖRGY
igazgató

Szerkesztőség:
Budapest,
Jászai Mari tér 5.
1397

Telefon:
321-987, 321-988, 321-989

Postafiók:
Bp. 62. Pf. 508.
1397

Kiadóhivatal:
Budapest,
Révay u. 16. 1065
Telefon: 116-660

Terjeszti a Magyar Posta. Előfizethető bármely hírlapkézbesítő postahivatalnál, a Posta hírlapüzleteiben és a Hírlapelőfizetési és Lapellátási Irodánál (HELIR)
Budapest V.,
József nádor tér 1.
1900
közvetlenül vagy postautalványon, valamint átutalással a HELIR 215-96162 pénzforgalmi jelzőszámra.

Előfizetési díj:
egész évre
153 Ft,
I. félévre 85 Ft,
II. félévre 68 Ft.

86.1135
Athenaeum Nyomda
Budapest
Rotációs mélynyomás

Felelős vezető:
SZLÁVIK ANDRÁS
vezérigazgató

HU ISSN 0030—9583
INDEX: 25 695

A beküldött kéziratokat, fotókat és rajzokat nem őrizzük meg és nem küldjük vissza.

Fancsikai

Gyorsaság, ügyesség ... sátorverésben is a szabolcsi fiúk győztek

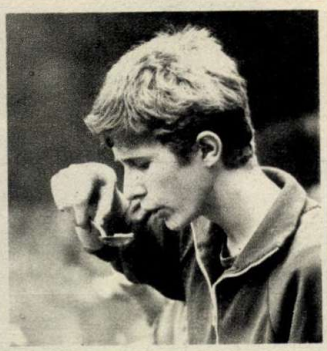

Mindenki ott volt. Már aki odahaza bizonyított. Mert idén már csak így kerülhettek Debrecenbe, a Természetjáró Úttörők V. Országos Találkozójára. Így aztán itt már a túrázó úttörők színe-java adott egymásnak egy hétre találkozót és újabb bizonyítási lehetőségeket. Amikor betoppantunk hozzájuk, éppen a fancsikai erdőben tanyáztak. Az erdei tisztás kellős közepén a csapatok ügyes szakácsai a bográcsok körül szorgoskodtak, s még a fölcsapó füst sem szegte kedvüket, hogy ízes paprikás krumplit, pörköltet és babgulyást készítsenek az erdőben sátrat verő, kötélmászó társaiknak. Fotó: Wagner Margit

No, nem volt ilyen komoly az élet, de az erdei állomások telefonon is együttműködtek

bográcsgulyás

Együtt minden földi jó az ebédhez

Bogrács mögött is bogrács. Ám itt még csak a tűzrakásnál tartottak

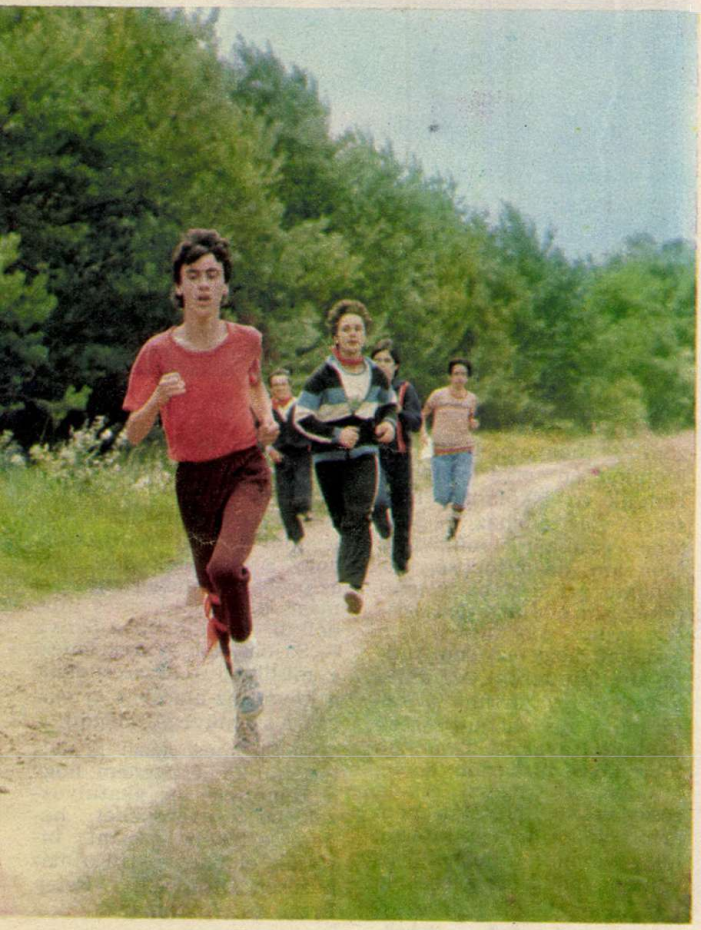

A látszat ellenére sem futóverseny. Egyszerűen csak hívogatott a kondér illata

Eltévedtek? Aligha. Biztos, ami biztos: betájolták az útvonalat

PONTRÓL-PONTRA

A tizenkettes szám megmaradt, de a pontok tartalma változott, tükrözve a világ változásait. Akikkel az új 12 pontról eddig beszéltünk, azt szeretnék, ha ezek az utolsó betűig az övék lennének, mintha csak egy rajfoglalkozáson maguk találták volna ki. Mondjátok el ti is a véleményeteket, és írjátok meg nekünk! Ám mielőtt tollat fognátok, olvassátok el, mit mondanak a Gyáli 1-es számú Általános Iskola úttörői

— Mint az úttörőtanács titkára, részt vettem a választási gyűlésen, de csak a tanárok és az ifik szavazhattak, hogy marad-e a régi tizenkét pont, vagy elfogadjuk-e az újat. Igaz, az újat választották, s hozzánk valóban az áll közelebb, de erről mégiscsak nekünk, úttörőknek kellett volna határoznunk, mert nem igazság, hogy felnőttek döntenek a mi dolgainkról! — mondja szenvedélyesen a pici barna lány, Jószai Szilvi.

— És ráadásul már az ifik is kinőttek a mi korunkból, a tanárokról nem is beszélve — toldja meg Pecsuk Ottó és Dóka Péter. Aztán Ottó így folytatja:

— Az új, vagyis a B-változat jobban kifejezi és jellemzi a mostani úttörőéletet, inkább hasonlít ahhoz, ami hazánkban jelenleg történik, mint a régi. Tessék csak olvasni az ötödik pontot: „Önmagam és a világ megismerésére, jobbítására törekszem!" Ilyen a régiben nem volt, mert akkor az úttörők örültek, hogy Magyarországon végre béke van, s még nem törődhettek a világgal. De most már régóta béke van, és végre nyugodtan körülnézhetünk a világban.

— Az új tizenkét pontból melyik tetszik a legjobban?

— Az egyes, mert azt mondja: Szeretem hazámat... A régi azt mondta: az úttörő hű gyermeke hazánknak. Ezt sokan nem értették, nem tudták felfogni. S ez nem volt jó — válaszol Matuska Annamária.

— Nekem az ötös tetszik — jelenti ki ellentmondást nem tűrő hangon Ottó. — Amikor arról van szó, hogy „Önmagam és a világ megismerésére, jobbítására törekszem!", akkor azt gondolom, hogy az a gyerek, aki magába zárkózik, nem törődik a többiekkel, nem lehet szimpatikus. Nyíltnak kell lenni, mert az önzés senkinek se jó.

— A hetedik pont önbizalmat ad, hogy a felnőttekkel együtt dolgozhatunk — kapcsolódik a beszélgetésbe Őri Erzsi. — Nálunk az iskolában lépten-nyomon tapasztalom, hogy a kicsik nem akarják befogadni a nagyobbakat, mert attól félnek, hogy azok csak parancsolgatni fognak.

— A régi és az új között van egy nagy különbség — szögezi le Péter. — A régi csupa kijelentő mondat, egy kívülálló mondja el. Az új a saját nevemben fogalmaz, egyes szám első személyben, mindig én, én és én, s nem az úttörő. Így aztán jobban a szívünkhöz szól.

— Ha rajtatok múlna, mit foglalnátok még bele az új pontokba?

— A hatost és a nyolcast összevonnám, s akkor így hangzana: ha kiállok a magam és a mások igazáért, hűséges barátokat tudok szerezni — morfondírozik Ottó. — A kilencedikhez pedig hozzátenném: az én érdekem is, hogy szeressem, ismerjem és védjem a természetet. S úgy gondolom, hogy az új változatban nincs tisztázva a gyerekek és a felnőttek viszonya. Lehetnének vegyes közösségek, akár őrsök is, kicsikkel, nagyokkal, szülőkkel, tanárokkal.

— A tizenegyes ponttal van egy kis gondom — sóhajt Erzsi. — Így hangzik: „Védem a közösség és a társadalom tulajdonát, őrzöm hagyományait..." Mondok én erre valamit. Nálunk az iskolában még sosem volt táncház, de néptánc szakkör működött. Igen ám, de a többség kiröhögte azt a néhány gyereket, aki odajárt. Sok gyerek sajnos, úgy neveti ki a másikat, hogy azt sem tudja, mi fán terem az, amin nevet. S így jártunk a karácsonyi Betlehemes játék bemutatásával is. Talán ha több közös program lenne, amiben az egész iskola részt vesz... S talán nem ártott volna arra is kitérni, hogy vannak túlterhelt, és vannak mellőzött gyerekek. Ezt kellene jobb szervezéssel megszüntetni, s leszögezni, hogy a kiváló úttörőknek is csak annyi feladatot adjanak, hogy a tanulásra is jusson idejük.

— Nem ártana azt is belevenni az új változatba, hogy a gyerekek becsüljék és próbálják megérteni egymást, hisz senki sincs hiba nélkül — toldja meg Szilvi. — Sajnos, sok gyerek lenézi a másikat. — Összesúgnak a kövér, az alacsony, a magas, a szemüveges mögött.

— Én még azzal is feltétlenül kiegészíteném, hogy a felnőttek ne skatulyázzák be a gyerekeket, hanem értékeik szerint bírálják el őket — fogalmaz közösen Ottó, Szilvi, Péter, Erzsi és Annamária.

Tarpai S. Anikó

VÁLTOZATOK A 12 PONTRA

A-VÁLTOZAT:

1. Az úttörő hű gyermeke hazánknak, a Magyar Népköztársaságnak, felelősséggel dolgozik érte.
2. Az úttörő erősíti a népek barátságát, védi a vörös nyakkendő becsületét.
3. Az úttörő szorgalmasan tanul, a világ és önmaga megismerésére törekszik.
4. Az úttörő gyarapítja és védi a szocialista társadalom értékeit.
5. Az úttörő ahol tud, segít, és önként szolgálja a közösséget.
6. Az úttörő igazat mond és igazságosan cselekszik.
7. Az úttörő szereti, tiszteli szüleit, nevelőit és az idősebbeket.
8. Az úttörő igaz, hű barát.
9. Az úttörő bátor és fegyelmezett.
10. Az úttörő szereti és védi a természetet.
11. Az úttörő edzi testét, és óvja egészségét.
12. Az úttörő úgy él, hogy méltó legyen a Magyar Kommunista Ifjúsági Szövetség tagságára.

B-VÁLTOZAT:

1. Szeretem hazámat, tetteimmel haladását, a békét, a népek barátságát szolgálom!
2. Hasznos és fegyelmezett munkával járulok hozzá úttörőközösségem fejlődéséhez!
3. Osztozom családom örömében és gondjában, részt veszek munkájában!
4. Képességeim szerint, szorgalmasan tanulok, dolgozom és tisztelem mások munkáját!
5. Önmagam és a világ megismerésére, jobbítására törekszem!
6. Kiállok a magam és mások igazáért!
7. Szívesen dolgozom együtt a felnőttekkel, segítem a kisebbeket és az időseket!
8. Megbízható, hűséges barát akarok lenni!
9. Szeretem, ismerem és védem a természetet, óvom környezetemet!
10. Egészségesen élek, edzem testemet, vigyázok mások épségére!
11. Védem a közösség és a társadalom tulajdonát, őrzöm hagyományait, gyarapítom értékeit!
12. Úgy élek, hogy felnőttként szocialista társadalmunk hasznos tagjává váljak!

BIZALOMM

Rendhagyó módon, egy könyv részletével indítjuk ez évi Bizalommal rovatunkat. Nem egyszerűen csak kedvet akarunk csinálni a gyerekeket és a felnőtteket kiválóan ismerő olasz írónő (maga is háromgyermekes anya) művéhez. Az ő révén szeretnénk bizonyítani, hogy életkorotok örömei és gondjai „nem ismernek határokat". A világ minden kamasza törvényszerűen éri el azt a kritikus időszakot, amelyről a Mi és ők című könyv szól, amely példa lehet valamennyiőtök számára. Kedves humorral mutatja be az emberéletnek ezt a valóban izgalmas korszakát.

Rovatunk gyakorlata változatlan: leveleitekre az újságban, a pszichológus tanácsai alapján az újságíró válaszol. A személyre szóló leveleket magától a pszichológustól kapjátok. Az egyszerűség érdekében a borítékra címet vagy jeligét írjatok. Igyekezzetek pontosan, ne csak számunkra, saját magatok számára is érthetően, tisztán és világosan megfogalmazni kérdéseiteket.

Várjuk leveleiteket, s válaszolunk – bizalommal. Címünk: Budapest, Jászai Mari tér 5. – 1397. A borítékra írjátok rá: BIZALOMMAL.

Brunella Gasperini

Mi és ők

A felnőttek legújabb ötlete, hogy pszichiáterhez visznek. Engem. Rengeteget vitatkoztak, hetet-havat összehordtak, aztán istentelen lármázással oda lyukadtak ki, hogy analitikusra van szükségem. Nekem.

Nem mintha különösebben aggasztana a dolog. A mama analitikus barátja igazán rokonszenves, bajszos úr, jó sokat blablázik azon a lágy, rábeszélő hangján, úgyhogy nekem nem is kell beszélnem, gondolom, figyelnem se, elég, ha időnként benyögök egy-egy ahá-t vagy huh-ot, mint általában, amikor a nagyokkal társalgok. Helyesebben: amikor a nagyok társalogni óhajtanak velem.

Egyszóval nem aggódom, csak sajnálom, hogy blablával teljen el egy délután, csupán azért, mert a nagyok elolvastak néhány könyvet a kamaszkorról. Amikor „fejlődésben van a gyerek". Hogy utálom ezt a kifejezést! Évek óta ezt hallom, ha rólam beszélnek. Bármit teszek vagy mondok, bármi történik velem, sírok, nevetek, a számat jártatom vagy nem jártatom, aházok vagy verset írok, zavar az az utálatos melltartó, beleesem Antonióba vagy kiszeretek belőle, a felnőttek szakértő tekintettel összenéznek és kijelentik:

— Fejlődésben van.

Olykor azt is közlik:

— A pubertás jele.

A pubertást még a fejlődésnél is jobban utálom.

Majdnem tizennégy éves vagyok, s egyáltalán nem örülök neki. Néha egészen helyesnek látom magam, többnyire azonban rémesnek. Még gyakrabban semmilyennek. Hébehóba vidám vagyok, de többnyire szomorú. A növést, hát azt valami undorító dolognak találom. Harisnyatartót hordani, s állandó bizonytalanságban leledzeni. Kiskoromban a szép szép volt, a csúnya csúnya, én pedig én voltam. Most viszont semmi se biztos. A csúnyát egy pillanat múlva szépnek látom, a szépet pedig még ki se mondom, máris ronda lesz, és ami aztán engem illet, hát az olyan, mintha ködben hajkurásznám saját magamat. Ha nem látom, Antonio is teljesen elmosódik, olyan, mint egy motorbiciklis kísértet. Amikor pedig látom, hát az még rosszabb.

Egyébként köd ide, köd oda, Antonio ide, Antonio oda, tény, hogy a nagyok hirtelen rájöttek: pszichoanalízisre szorulok. A lelkük mélyén talán bolondnak tartanak. Persze, lehet, hogy az vagyok. Nem tudom.

A testvéreim nem úgy festenek, mint akik azt hiszik, hogy bolond vagyok. Talán mert még nem egészen felnőttek, vagy tán ők is bolondok, nem tudom. De nem úgy kezelnek, mint akik bolondnak hisznek.

— Te aztán jól bekaptad — a nővérem csak ennyit mond, gitárpötyögtetés közben.

— Mit kaptam be? — áll meg tollam a levegőben.

— Hát a hülye kórt — néz rám azzal a kék szemével. — Hogy napszámban írod a verset meg miegymás.

Ő az én koromban szeplős lovakat rajzolt napszámban. Most huszonegy éves, egyetemre jár, rakásra nyeri az ösztöndíjakat, s napszámban veszekszik ugyanazzal a fiúval. Politikai dolgokon. Amikor a választások voltak, együtt járták a várost, röpcédulákat osztogattak, az egyikük jobboldalit, a másikuk baloldalit, egy szót se szóltak egymáshoz, csak gyűlölködő pillantásokat váltottak. Aztán vége lett a választásnak, s kibékülésül kapott a fiújától egy gitárt, és elsőnek mit játszott rajta? Egy marxista dalt, úgyhogy menten újra kezdték a gyűlölködést. Gyűlölködnek: telefonon, levélben, személyesen: állandóan gyűlölködnek, s állandóan együtt vannak. S még azt mondja, én kaptam be a hülye kórt. Egyébként azt hiszem, tudom, mit akar vele mondani. Nem azt, hogy bolond vagyok. A nővéremmel elég jól megértjük egymást, bár keveset beszélünk, jó, ha három nap alatt két szót váltunk. A legszebb lány, akit ismerek: Bruna. Gyönyörű, azt hiszem. És jóformán soha nem olyan utálatos, mint a szép lányok.

Folytatja a gitárpötyögtetést, én meg újra íráshoz látok. Nem mintha íróféle akarnék lenni, mint anyám. Csak messze még a nyár, Milánóban vagyunk, s amikor Milánóban vagyunk, az írás azon kevés dolgok közé tartozik, amit szívesen csinálok, mármint azon kívül, hogy Valsoldáról álmodozom, meg a Marina, Mariná-t hallgatom.

— Szűzanyám! — sóhajtozik a bátyám. — Már megint ez a nyekergés. Mikor szánod rá magad, hogy egy kicsit finomítsd a zenei ízlésedet?

Ő sem hadovál kórról, fejlődésről, kamaszkorról, pubertásról, azt hiszem, éppen úgy utálja ezeket a dolgokat, mint én (neki is nehéz kamaszkora volt, mint mondják a nagyok). Ha hozzám szól, rendszerint zenei ügyekről tárgyal, tekintve, hogy társadalmi, filozófiai és irodalmi kérdésekben még nem tart méltónak a színvonalához. De nyilvánvalóan nem néz hülyének még akkor se, ha azt mondja:

— Hülye vagy, hülye, a húgom hülye. Szűzanyám, micsoda egy hülye — hajtogatja, de nem hiszem, hogy komolyan gondolja.

Ő, a bátyám, a legintelligensebb fiú, akit ismerek. Szuperintelligens, azt hiszem. Holott a nagyok szemében néha, sőt azt hiszem, többnyire ő is hülye. Tizenhét éves. A gimnázium utolsó osztályába jár, s állandóan panaszkodik, hogy folyton az iskolának kell tanulnia, és nem marad ideje, hogy kultúrát is szívjon magába. Mindenki nevet, amikor ilyeneket beszél, ő meg komolyan néz rájuk azzal a fekete szemével. Rendes fej a bátyám, már amikor nem randalírozik. Ha nem zenél, akkor Tessának, a csajának telefonál. Ha egyiket se csinálja, akkor visítozva a földön hempereg a kutyákkal meg a macskákkal, vagy — de ez a legritkább — leül velem szemben, az állát simogatja, mintha kecskeszakálla volna, s megpróbál valami komoly zenei kultúrát csöpögtetni belém. Komolyan hallgatom, tollam a levegőben, igen, mondom, és újra felteszem a Marina, Mariná-t. Nem veszi zokon. — Szűzanyám — rebegi, s elvonul a fúvós hangszereivel. Baó és kis felesége, Baócska, ugat. Ha Maurizio játszik, mindig vonítanak.

AL

Tavaly még Bu is megvolt, ő is ugatott, de most már meghalt. Szeretem But meg Baócskát, de nem annyira, mint But. Egyidős volt velem, ami egy kutyánál sok: öreg volt, süket és jóformán vak, de jól tartotta magát, szorgalmasan lopkodta még a papucsokat, és amikor nevetett, fekete pofájában virított két fehér csík: most meg halott. Egy autó gázolta el a ház előtt, a mama elé akart szaladni. Nem akarok rágondolni.

Baó és kis felesége, Baócska, skót juhászok, vagyis terelőkutyák: nyájuk nem lévén, abban a hitben élnek, hogy mi vagyunk a nyájuk, és kutyakötelességük, hogy kordában tartsanak bennünket. Rendetlenkedésről szó se lehet. Amikor például Maurizio zenél, szemükben ez rendetlenkedésnek számít. Sokak szemében annak számít. Csak ők nem tudnak ugatni.

Amikor tehát a papa esténként hazajön, teljesen kikészülve, mert keresztbe tettek neki abban az undorító bankban, ahol dolgozik, abban az undorító forgalomban, amiben haza kell jönnie s még millió más dologban, tüstént azzal kezdi, persze ordítva:

— Mi ez a disznóól? — Csak nem disznóólat mond, hanem mást, de nekem azt mondták, olyasmit nem illik leírni, tehát disznóólat írok: mert igaz, amit a bátyám állít, hogy álszent világban élünk. (...)

Elkeseredetten járkál föl-alá a lakásban, mint a ketrecbe zárt tigris, és szünet nélkül osztogatja parancsait, de akár a falra hányt borsó. Ha időnkint ellágyul a hangja, akkor tudni lehet, hogy a macskákkal beszél. Szegény kis cicaúrfi, szegény kis cicalány, és így tovább. Apám megőrül a macskákért. Most három van. Másik három. Két éve még négy gyönyörű angóramacskánk volt: a lusta és gőgös John, neve ellenére leányzó, tiszta fekete, ezüstös csíkokkal, aztán Miu és Rififi, a sodrófagyerekei, meg Giacinto, a koszos kis talált macska, a mama kancsal és ostobácska kedvence. Mind meghaltak. A három fiú valami fertőző betegségben, John pedig bánatában.

— Soha többé macskát — jelentette ki akkor a mama. — Macskákról többé ne is halljak, soha többé.

Fél év múlva lett egy Plutó és egy Giovanna: avagy Black Diamond Pluto of Beautyland és Joanna Dominique de Richmond Bleu; esetlenek, bambák és őrjítően szőrösek, két kis pedigrés mamut.

— A perzsamacskák nem olyanok, mint a többi macska — mondogatta a mama, hogy mentse a látszatot. — Nem is igazi macskák. Otthon ülők, nem fenyeget az a veszély, hogy elmászkálnak, és összeszednek mindenféle bacilust.

A két arisztokratikus macska ránézett szőrös bundája alól, elmélázva dorombolt, majd bacilusvadászatra indult. És aztán bacilus ide, bacilus oda, tavaly fölszedtünk egy gazdátlan plebejus kismacskát, fehér pofácskáján két fekete csík, aprócska, mint egy bolha, s ravasz, mint a róka, angyali jelenség, de a hangja egy részeg kocsisé.

— Az anyja köcsögit! — kiáltott föl a papa döbbenten, amikor meghallotta a nyávogását, s azonnal rajszakálla volna, s megpróbál valami ő is nálunk ragadt.

Igazán rokonszenvesek ezek a mi macskáink. A macska általában rokonszenves népség. De a mi cicáink San Mametében vannak eltemetve, a vörösfenyő alatt, és soha többé nem lesznek olyan cicáink, mint ők.

A felnőttek hamar felejtenek.

(Fordította: Székely Éva)

GÖRÖG JÚLIA RAJZA

ZSIBONGO

SÁMÁNTÁNC A BAKONYBAN

Cserépedényeket, tálakat készítettek, jurtát és állatokat formáztak. A textilesek tarsolyt varrtak, a színjátszók felelevenítették a sámántáncot. S mindezt Bakonyoszlopon, a Veszprém megyei úttörőház által szervezett alkotótáborban.

DÓRA

Az úttörő-olimpián a dunaújvárosi Varga Dórát arról faggattuk, hogy milyen érzés felnőtteket legyőzni, miért éppen hátúszó lett, mit vár a közelgő EB szereplésétől?... Dóra ímmel-ámmal felelgetett, látszott, hogy még nem szokta meg az úgynevezett nyilatkozatokat. A kérdésekre a nyár végén, a Nyugat-Berlinben megrendezett Ifjúsági úszó, vízilabda és műugró EB-n adott igazi, csattanós választ. A 100 és 200 méteres hátúszásban aranyérmet, 200 méteres vegyesúszásban ezüstöt szerzett.

Mesélik, hogy ezek után a győzelmek után már sokkal szívesebben nyilatkozott...

AHOL A BANKÓ KÉSZÜL

Az 1922-es minisztertanácsi ülés foglalkozott először a Magyar Pénzjegynyomda Rt. megalakításának gondolatával. A Ganz és Társa cég elkészítette az első olyan gépet, amely a nedvesített papír berakása után a festékezés, törlés, nyomtatás és ívkivezetés műveleteit végezte el. 1946 augusztusában megjelent az új pénz, a forint két kezdő értéke, a 10 és 100 forintos címlet.

MESEAUTÓK

Úgy szokták mondani: „vidáman csillogtak a napfényben..." Nem igaz. Az öreg autók szomorúak. Mert tudják, hogy az emberek manapság egyre kevesebbet törődnek a tárgyak lelkével. Vagy inkább a saját lelkükkel? Pedig szívesen mesélnének letűnt korokról, történelmi személyekről, egykor használt anyagokról, becsületes míves munkáról.

Az öreg autókat csak olykor-olykor derítette jobb kedvre egy nagyon idős bácsi, vagy egy nagyon apró kisgyerek. Mert őket — még és már — érdekelné a mese...

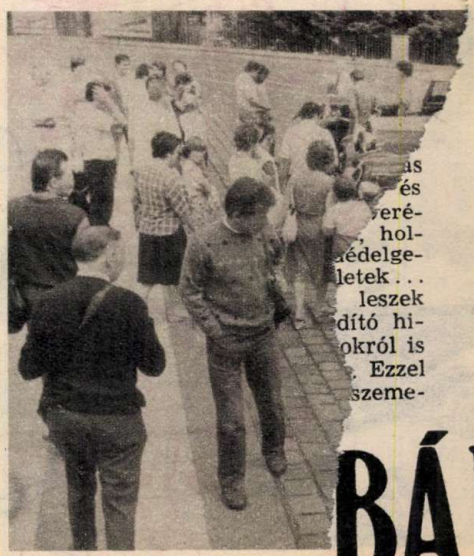

...as
...és
...eré-
..., hol-
...édelge-
...letek...
...leszek
...dító hi-
...okról is
... Ezzel
...szeme-

BÁ

tekben a végén is ijedt bizonytalanság. Atyavilág!

Ma délután is dolgozik a műhely. Címet kell adnunk a lapunknak. A tucatnyi javaslatból kettő marad versenyben. Az egyiket, az „Aprónéplap"-ot, felnőtt ajánlotta, a rajvezetőtök, a másikat, a „Rikkancs"-ot egy gyerektársatok. Két kivétellel már mindenki az utóbbi felé hajlik, de én szeretném, ha teljes lenne az egyetértés. Soha vissza nem térő alkalom, hogy elhiggyétek: ez a lap valóban a tiétek, olyan lesz, amilyenné ti formáljátok, s ezt nem a „felnőtt huncutság" mondatja velem, hogy így csaljalak lépre titeket, homályos és titkolt szándékaim megvalósítására.

Telik az idő, mindkét oldalon elfogynak az érvek, a helyzet változatlan, aztán a két „ellenzéki" megadja magát, inkább csak azért, hogy a terméketlen vitának véget vessen. Az újság címe tehát: Rikkancs. Szerintem volt sokkal jobb is a javaslatok között, de ez most nem fontos.

Győzelem?

4. és 5. nap

„Kukák gyülekezete...

...is voltunk, mire újságunkat, a Rikkancsot megszerkesztettük. Nehezen ment a dolog, hiszen még tapasztalatunk sem volt, és nagyon fáradtak voltunk néha. Mert késő éjjelig fent voltunk.

Ennek fő oka az volt, hogy szobatársaink nagyon dalos kedvűek, eddig minden este kedvenc dalaikkal szórakoztattak minket. Mások is panaszkodtak hasonló dolgokra.

Gondolunk itt a szerdai esti értékelésre, amikor egy lány a szerepjáték műhelyből arról beszélt, hogy munkájukat nagy mértékben hátráltatta a kollegák enyhe „kókadozása". Ez sajnos az újságíró-műhelyben is előfordult.

A következő éjszaka megpróbáltuk szüneteltetni a beszélgetést és az éneklést. Másnap teljesen frissek voltunk... Kétszer annyit dolgoztunk, mint előző nap. Hogy mennyire volt eredményes a munkánk? Ezt ti döntsétek el! Hogy hogyan? Az újság alapján, melyet kezetekben tartotok.

Paróczai Bernadett, Vojta Szilvia"

6. nap

„Látogatás

Pénteken, a délelőtti műhelymunka alatt ellátogattunk a Pajtás szerkesztőségébe. Czifferszky Béla művészeti szerkesztő megismertette velünk az újságszerkesztés titkait.

Augusztusban egy új Pajtás-magazin fog megjelenni Titok címmel. Ebben az újságban sok érdekes cikk lesz, melyben szó lesz színészekről, énekesekről és riporterekről.

Belepillantottunk az új Hahota soraiba is.

Ezek után kérdéseket tettünk fel a szerkesztőségben dolgozóknak: Cser Gábor olvasószerkesztőnek, V. Sólyom Erzsébet levelezőnek. Ha titeket is érdekel, amit mi már tudunk, írjatok levelet a Pajtásnak!

Balázs Mónika, Smolcz Katalin"

8. nap

„Sebesült verskedvelők

Ismeritek a Költők ligete nevű játékot? Mi már igen.

1986. július 6-án az Ifjú Gárda altábor minden lakója a közeli bozótosban bolyongott, keresve a jól ismert költők szellemét.

Ahol megpillantottuk a „lidércfényt", ott kerestük a „kísértetet". A fényt persze elemlámpa szolgáltatta. S hogy miről ismertük fel a költőket? Természetesen nem külső hasonlóság, hanem kedvenc verseik alapján. Nem volt elég megtalálni, leleplezni őket, a menetlevelet is alá kellett íratni velük. Méghozzá a papíron megadott sorrendben.

Rohangásztunk összevissza a sötétben, arcunkat agyonkarcolták az ágak, jó néhányszor felbuktunk, de azért élveztük, ha csak tizedikek lettünk is.

Rácz Anikó"

9. nap

Hatalmas paksaméta az asztalon: kitépett füzetlapok, fecnik, mindenféle méretű és minőségű papír. A Rikkancs második, egyben utolsó számának nyersanyaga, „kéziratai". Mindenki ír, átír, rajzol, gépel, vág, ragaszt, és vonalaz, vérig sértődik és megbékül, feladja és újrakezdi... Látszólag teljes a zűrzavar és a fejetlenség, de formálódik az eredmény, kibontakozik az újság végleges képe. Hamisítatlan lapzárta-hangulat.

Aztán csak az üresség. Ülünk. Ami munkánk volt itt, elvégeztük.

10. nap

Mérlegre kellene tennünk, amit másfél hét alatt csináltunk. Lassan, tétován csordogál a szó. Sokan vagyunk. Van, akivel szinte szót váltani sem volt érkezésem. Búcsúzunk vagy ismerkedünk?

Nádasi Tibor

TALAN MŰHELYNAPLÓ

PAJTÁS

FILM-KLUB

TÁMADÁS AZ ÉLMÉNYEK ELLEN

Szerettem volna lelkesen beszámolni arról, micsoda remek élményben volt részem, amikor megnéztem a **Támadás a Krull bolygó ellen** című filmet. Az élmény azonban nem bizonyult egyértelműen zavartalannak.

Az író, Standford Sherman, és a rendező, Peter Yates a filmcímként használt, nagyszabású kijelentő mondattal egy kicsit átvert bennünket. Mert a néző, a közönség fémes csillogású űrhajókra számít, lélegzet-elállító légi csatákra, szóval amolyan igazi, a fantasztikus filmeket jellemző fordulatokra. Nos, ebben az amerikai filmben nem minden jött be abból, amit vártunk. Elsősorban az derült ki, hogy nem sci-fit látunk, hanem egy modern köntösbe öltöztetett mesefilmet. Hagyományos királyfi—királylány szerelmet, lézerpisztolyos dulakodással.

Puskin Ruszlán és Ludmilla című meséje jutott váratlanul az eszembe. Abban is az esküvőről rabolta el a gonosz a szép arát, s abban is veszélyekkel teli, fantasztikus útra indult az ifjú férj, hogy szerelmét visszaszerezze. A történet magja tehát ugyanaz, csak ez esetben szörnyetegek és hátborzongató jelenetek helyettesítik az ősi meseelemeket. A film inkább sokkol, semmint elvarázsol. Persze, az alkotóknak szemmel láthatóan ez is volt a céljuk. A történetet előrelendítő események mintha versenyeznének abban, hogy a vad dolgoknál lehet-e még vadabb dolgokat kitalálni. Van itt varázsló, aki hol libává, hol malaccá, hol kutyává, hol meg tigrissé változtatja magát merő ügyetlenségből, van egyszemű szörny, vén látnok és vannak tüzes lidérclovak, amelyek hőseinkkel a hátukon száguldanak az égen.

Egyre-másra születnek Amerikában azok a grandiózus művek — lásd Csillagok háborúja, Az elveszett frigyláda fosztogatói, A smaragd románca, és a többi —, amelyek foglyul ejtik a nézőt. Az alkotók értik a szakmát, pontosan tudják, hogyan kell az idegeket kifeszíteni, s a figyelmet lebilincselni.

És kifeszülünk egyszer, kétszer, háromszor, tízszer, százszor... Aztán egyszer csak elfásulunk. „A pokoli torony" című katasztrófafilm annak idején úgy fölkavart, hogy majdnem roszszul lettem. Most, hogy évek múltán a „Földrengés" című film „kínált meg", ugyanezzel a rettenettel, a szemem se rebbent. És ez az, ami a film kapcsán némi aggodalomra ad okot. Én harmincöt évesen kaptam a mozitól az első ideglázat és néhány év alatt immunissá váltam. A te idegeidet már 10—14 éves korodban kifeszítik a „borzalmak kapujára". Mi lesz később? Lehet, hogy harmincéves korodban már semmi nem tud megrendíteni, semmi nem tud igazi élményt adni? Unottan ülsz majd a moziban, miközben a filmesek acsarkodva és őrjöngve próbálnak kihozni a sodrodból. De neked akkor már nagyon nehéz lesz újat mondani.

A Támadás a Krull bolygó ellen című film mindezek ellenére bizonyára látványos és izgalmas élményetek marad egy ideig. Csak arra kell vigyázni, nehogy ezeket az erényeket összetévesszük az igazi, értékes mondanivalóval, nehogy helyettesítsék azt. Mert lehet, hogy miközben gazdagodunk, dollármilliókból építünk fel egy-egy filmet, egyszersmind szegényedünk, hiszen legszebb érzelmeinket veszítjük el ezen a nagy hazárdjátékon.

—r—n

PETROVÁCZ ISTVÁN

KESERŰ VAKÁCIÓ 2.

Ubrizsi körülnézett, nem hallja-e őket valaki, s csak aztán válaszolt:

— Nem halt meg. De ezt senki nem tudhatja!

— Disszidált!

— Nagyfán van, elvonókúrán!

A fogas felé kapott, de elvétette a mozdulatot s előrebukott. Feldöntött egy cserepet s beletaposott egy másikba.

Közben a csengő szünet nélkül berregett, kint valaki rátapasztotta a gombra a tenyerét. Végre kitapogatta a reteszt. Sokáig piszmogott vele, amíg el tudta fordítani s kitárhatta az ajtót.

A küszöb előtt Ildi állt, a nővére, előrenyújtott tenyerével a csengőnek támaszkodva.

— Abbahagyhatod! — szólt rá.

A lány kiegyenesedett, besétált az előszobába, körülnézett, kétszer-háromszor beleszagolt a levegőbe, aztán felvett egy csokor virágot s színpadias mozdulattal a testvére markába nyomta:

— Mi van, Bütyök, mit állsz itt? — nézett végig rajta. — Becsináltál, hogy nem mersz beljebb menni?

A kisfiú zavarba jött. Honnan tudja a nővére, hogy itt állt az ajtóban s nem bentről sietett eléje ajtót nyitni?

— Én is csak most értem haza — motyogta s letérdelt. A feldöntött virágcserepeket állította talpra. — Láttalak, s azt hittem, örülsz, ha megvárlak.

Lopva, alulról figyelte a nővérét.

— Itt, az ajtóban? — Ildi vigyorgott. — Érdekes, én nem láttalak! — Lehajolt s tenyerével maga felé fordította öccse arcát. — Bütyök, te valami rosszban sántikáltál! Hallgatóztál, ugye?

— Még hogy én? Mit képzelsz? — adta a felháborodottat a fiú. Villámgyorsan felegyenesedett s közben meglökte a nővérét, aki ettől nekitántorodott az előszobafalnak.

— Megőrültél? — visította Ildi, mint akit nyúznak, s hegyes kis körmeivel öccse orra felé kapott.

Kisjakab hátracsavarta a karját.

— Juj, ez fáj! Hallod?

Nem vették észre, mikor nyílt ki a mappali ajtaja, csak azt, hogy apjuk áll előttük. Vasalt vászonnadrágban volt, rövidujjú ingben, frissen borotválva. A homlokán, arcán izzadtságcseppek fénylettek. Felitatta őket a zsebkendőjével s csak azután szólalt meg:

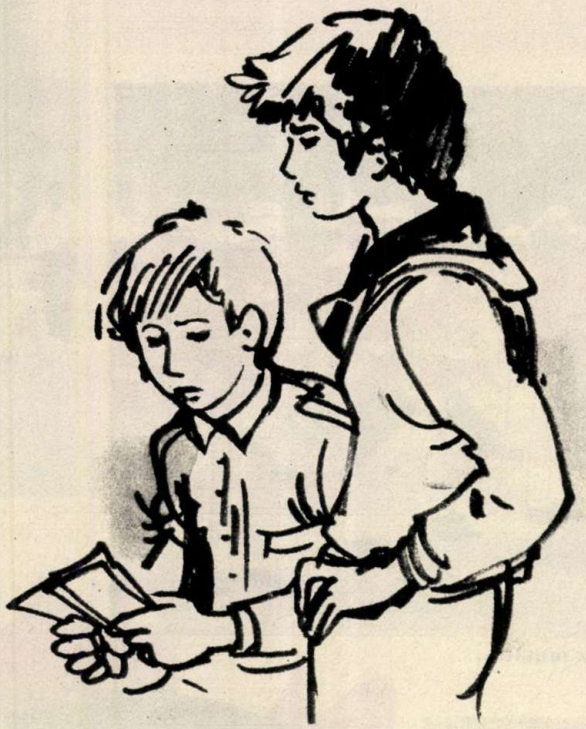

— Még haza se jöttetek s máris veszekedtek! Abbahagynátok végre?

S megemelte a hangját, amitől a két gyerek némileg megjuhászodott.

Aztán hosszú másodpercekig nem történt semmi. Ildi a csuklóját dörzsölgette, Kisjakab a virágcserepeket lökdöste odébb a cipője orrával, s közben oldalról apja arcát kémlelte. Zavartnak, tanácstalannak találta, mint aki mondani akar valamit, de elfelejtette, mit? Végre kibökte:

— Ide a bizonyítványokat!

Előbb Ildi, majd a fiú kiskönyvét vette el. Ildiét alaposan megnézte, Kisjakabéba csak belelapozott.

— Derrék, nagyon derrék! — ropogtatta az ujjait s visszaadta a két bizonyítványt. — A prémiumotokat az asztalon, a szobátokban találjátok majd. Borítékban!

— A prémiumunkat? — lepődött meg Kisjakab. Egyik ámulatból a másikba esett.

Csak az nem vette észre, aki nem lát, hogy apját nem érdekelték a jegyei. Ha látta is őket, nem fogja fel, mit jelent az öt négyes. Különben nem mondja, hogy: derrék... S miféle prémiumról beszél?

Fia csodálkozására idősebb Szabados Jakab némileg összeszedte magát. Mentegetőzve tárta szét a karját:

— Ti tudjátok a legjobban, mire van szükségetek! Ezután nem ajándékot kaptok, hanem pénzt. S azt vesztek rajta, amit akartok. Nem vagytok már csecsemők, hogy az ajándékot lessétek!

Leengedte a karját, tett néhány céltalan lépést az előszobában a cserepeket kerülgetve, majd megindult az ajtó felé.

— Én most elmegyek, be kell vontatnom a műhelybe egy kocsit.

És a zsebében, mintegy bizonyításképpen, megcsörregtetett egy kulcscsomót.

— Anyátokat ne zavarjátok! — fordult vissza az ajtóból. — Nem érzi jól magát, hagyjátok pihenni kicsit!...

Kisjakab leguggolt, hogy legalább a kőpadlón rendet rakjon, de amikor látta, hogy Ildinek esze ágában sincs segíteni, ő is abbahagyta a rendcsinálást. Felbaktatott a falépcsőn a szobájába, a sarokba hajította a bizonyítványát, benyomta a magnó kapcsológombját s hanyatt vetette magát a díványon.

Tíz perc sem telt bele, s a nővére átkopogott a falon. És mert a kopogásra nem kapott választ, az ajtón kezdett el dörömbölni.

— Bejöhetek? — ordította a küszöbről. — Elzárnád azt a rohadt magnót?

A kisfiú felkönyökölt s lehalkította a zenét. — Más óhajod nincs? — vetette oda ellenségesen, miközben hátat fordított.

— Képzeld, van! — Ildi föléje hajolt s megrázta a vállánál. — Elárulnád, mennyit kaptál?

Kisjakab nem értette, mit akarhat tőle a lány.

— Lennél szíves valamivel értelmesebben... — Kezdte kötekedve, miközben felült, ásított, vakarózott. Hanem amikor a nővére felmarkolta az asztalról a borítékot, s olyan mozdulatot tett, mintha fel akarná tépni, azonnal kikapta a lány kezéből.

— Számold már meg, mire vársz? — sürgette Ildi.

Kisjakab elrendezte a bankókat a borítékban, nehogy megértse őket, s lassan, élvezettel feltépte a papír szélét.

— Egy, kettő, három, négy... — számolta fokozódó izgalommal. — Hat, nyolc, tíz! — zizegtette a papírpénzt az ujjai közt.

— Disznóság! — fakadt ki Ildi. — Apa kivételez veled! Én is tízezret kaptam. Pedig tizenhat éves vagyok, te pedig tizenkettő!

— Tizenhárom leszek! — javította ki a fiú.

— Mikor? Jövő februárban!

— Te is csak januárban leszel tizenhat!

— Több, mint három év van köztünk! És ez a lényeg! Nekem tizenkettő járna, neked pedig nyolc! — számolta ki az ujjain a lány. *(Folytatjuk)*

KUBAI KÉPESLAPOK II.

Az óvárosban mindig nagy a sürgés-forgás

Biztos a siker: nemcsak az egyenruha mutatós, tisztán szólnak a dallamok is

A kubai lányok elmaradhatatlan jellemzője a mosoly és a masni

HAVANNAI SÉTA

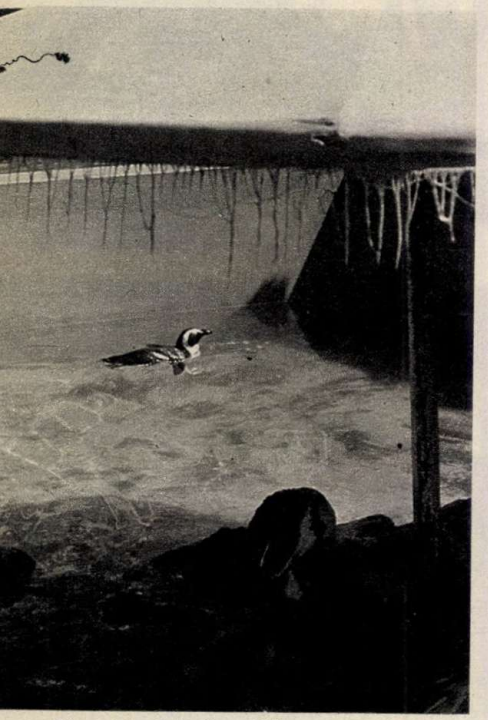

Negyven fok árnyékban, pocsék idő a pingvineknek

A kalózok gyakran megtámadták Havannát, raboltak, fosztogattak, s az ilyen kis ágyúk jelentettek csak némi védelmet a martalócokkal szemben

Sok volt a sérült és a beteg a magyar csapatban. Ám a hírre, hogy havannai városnézés lesz, csodálatos módon mindenki meggyógyult. Nincs ebben semmi meglepő, hiszen a XXX. Barátság Nemzetközi Atlétikai Négytusa Verseny egyik kiemelkedő szabadidős programja volt ez a nap, mert amint azt Mathisz Andi, a magyar csapat „pillesúlyú" versenyzője mondta: „Az ember nem jut el minden héten Kubába".

Egy nap nagyon kevés még arra is, hogy ízelítőt kapjunk a szigetország másfélmilliós fővárosának, ahogy Kubában írják: La Habana-nak jelenlegi életéből, történelméből, fejlődéséből. Különleges élmény volt látni például a Közép-Amerika legmodernebb kórházával szemben lévő kikötőerődöt, amelyet még a városalapító spanyol Diego de Velázquez emeltetett a kalóztámadások ellen 1519-ben, tizenhét évvel azután, hogy Kolumbus felfedezte az indiánok által lakott szigetet.

Bármennyire is igyekeztünk, alig-alig jutott időnk valamire. Éppenhogy bekukkantottunk a híres Akváriumba. Városnézésünk során lépten-nyomon egyenruhás gyerekekbe ütköztünk (minden iskolának más egyenruhája van), talán az ő sorsuk jelképezi legjobban azt a fejlődést, amit Kuba az 1959-ben győzelemre jutott forradalom eredményeként elért.

Kép és szöveg:
Bőcs Ferenc

Különleges harangtorony az Akvárium előtt

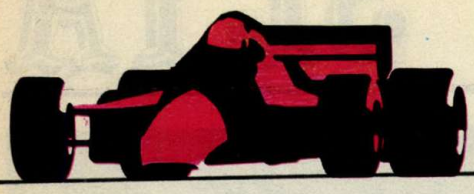

GOODYEAR

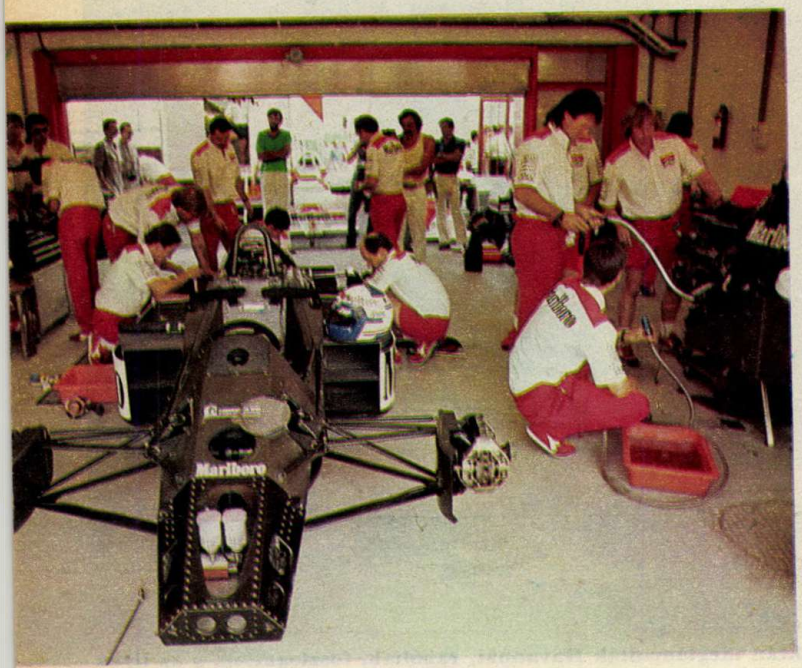
Marlboro

CANON

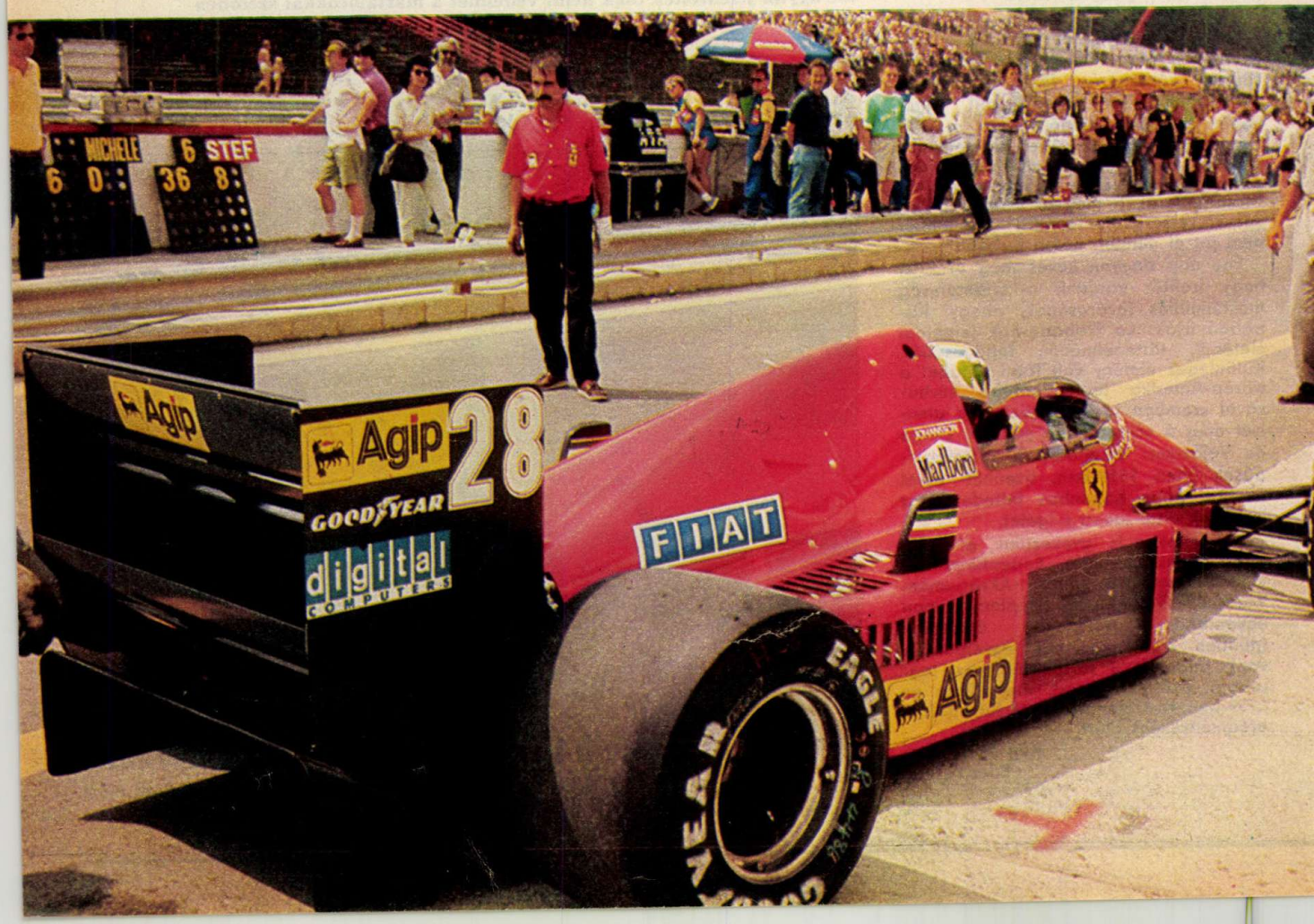
MICHELE
6 D
6 STEF
36 8
Agip
Agip
28
GOODYEAR
digital
COMPUTERS
FIAT
Marlboro
Agip
EAGLE

TECHNIKAI TUDNIVALÓK

Autó (alváz)	Ország	Motor	Gumi	Benzin	Gyertya
McLaren	angol	TAG Porsche V6 MP 4/2C	Goodyear	Shell	Champion
Tyrrell	angol	Renault V6 015	Goodyear	Elf	Champion
Williams	angol	Honda V6 FW11	Goodyear	Mobil	NGK
Lotus	angol	Renault V6 98T	Goodyear	Elf	Champion
Arrows	angol	BMW S4 A9	Goodyear	(Shell) Castrol	Champion
Lola	amerikai	Ford V6 THL/2	Goodyear	BP	Champion
Zakspeed	ny.-német	Zakspeed S4 861	Goodyear	Shell	Champion
Ferrari	olasz	Ferrari V6 F1'86	Goodyear	AGIP	Champion
Brabham	angol	BMW S4 BT55	Pirelli	Shell/Castrol	Champion
Benetton	angol	BMW S4 B186	Pirelli	AGIP	Champion
Osella	olasz	Alfa Romeo V8 FA 1H	Pirelli	AGIP	Champion
Minardi	olasz	Motori Moderni V6 M186	Pirelli	AGIP	Champion
Ligier	francia	Renault V6 JS27	Pirelli	Elf	Champion

A SZÁGULDÓ CIRKUSZ

MINI-LEXIKON

A Forma–1-es világbajnokságot a versenyzőknek és a konstruktőröknek írják ki. A sorozat évente 16 versenyfutamból áll. A versenyek távja maximum 320 km, minimum 300 km, de maximálisan 2 óra időtartamú lehet.

Minden futamban az első 6 helyezett kap vb-pontot (9–6–4–3–2–1). Év végén természetesen a legtöbb ponttal rendelkező versenyző a győztes.

Egy versenyen maximum 26 autó állhat rajthoz, kivéve Monacót, ahol 20 járművel indulhat.

A konstruktőrök világbajnokságáért egy csapat maximum 2 autót nevezhet. Mindkét autó eredményét figyelembe veszik futamonként.

A FORMA–1 GÉPKOCSIK ADATAI: Motor: maximum 1500 cm^3 (turbófeltöltő megengedett). Hengerek száma maximálisan 12. A gépkocsi minimális megengedett súlya 540 kg. Manapság már 700–800 lóerős motorok készülnek. A motorok ezt a teljesítményt tartósan képesek leadni. Rövid időre (pillanatszerűen) ez a teljesítmény meghaladja az 1000 LE-t is – a turbónyomás növelésével.

Érdekesség: a Renault visszavonult ugyan a Forma–1 versenyzéstől, de 3 csapatot lát el versenymotorral (Tyrrell, Lotus, Ligier).

A BMW ugyancsak 3 csapat számára biztosít motort (Brabham, Arrows, Benetton).

A Ford és a Hart motorok két csapatnál érdekeltek. A McLaren a már megszokott Porsche TAG motorokkal, a Williams pedig Honda motorokkal indul a küzdelemben. Az Osella team az Alfa Romeo, a Ferrari pedig a saját gyártmányú motorjait használja.

A CSAPATOK HIVATALOS NEVE

Marlboro McLaren TAG Turbo. Data General Team Tyrrell. Canon-Williams-Honda. John Player Special Team Lotus. Barclay (Arrows) BMW. Team Haas USA Ltd. West Zakspeed. Ferrari. Olivetti Brabham. Benetton BMW Team. Osella Squadra Corse. Minardi Team. Ligier Loto.

ÜZEMANYAG

A Forma–1-es csapatokat – hasonlóan a gumiabroncsokhoz – a nagy világcégek látják el a motorokhoz szükséges, különleges minőségű. legfeljebb 102 oktános benzinnel (nem ólommentes benzint használnak!).

Az autók hajszálpontosan 195 literes tankját 12 literes kannákkal töltik fel. mégpedig nyomás nélkül. A versenyautók egy-egy háromnapos versenyen legalább 18 ezer liter benzint égetnek el. A 13 Forma–1-es csapat valamennyi autójában turbó feltöltős motor dübörög.

ÚJ SZABÁLYOK

1987. január elsejétől új lebonyolítási rend lép életbe a Forma–1-es futamokon. Megváltozik a viadalok péntek-szombat-vasárnapi megszokott programja, és a következőképpen alakul a három nap műsora:

PÉNTEK: délelőtt félórás edzést tartanak, délután pedig másfél órásat, és mindkettőn mérik az elért időket.

SZOMBAT: délelőtt félórás, időméréses edzés, majd délután a selejtező verseny kezdődik. Ez jelenti a legdöntőbb változást az eddigiekhez képest, ugyanis részben ennek alapján történik majd a mezőny rajtbesorolása. A selejtező verseny távja a tényleges futam egynegyede lesz, ennek megfelelően a felhasználható üzemanyag is arányosan csökken. A „rajtsorrend" kialakításánál az itt elért eredményeket 30 százalékos értékben veszik figyelembe, míg a Grand Prix-futamokon elért korábbi eredmények, illetve a világbajnoki pontverseny állása 70 százalékos aránnyal esik latba.

VASÁRNAP: a hagyományoknak megfelelően ekkor már csak a világbajnoki pontversenybe számító futamot rendezik meg.

A felhasználható üzemanyag mennyisége továbbra is 195 liter lesz, biztos, hogy ezen a szabályon 1987-ben, illetve 1988-ban nem változtatnak.

A nézők és a versenyzők biztonságának érdekében 1989. január 1-től a motorok legfeljebb 600 lóerősek lehetnek. Ez lényeges csökkentés a versenymotorok jelenlegi 800, illetve az edzéseken használt 1100–1200 lóerős teljesítményével szemben.

KEDVES ISMERŐS:

A HONDA „LOVASA"

RAJT ELŐTTI PILLANATOK

Nigel Mansell a közelmúltban, augusztus 8-án ünnepelte harminckettedik születésnapját. Az angol pilóta is gokartozással kezdte pályafutását, majd Formula-Forddal és Forma–3-mal folytatta. Nehéz utat járt be, még otthonát is el kellett adnia, hogy kezdeti Forma–3-as kiruccanásaira pénzt teremtsen elő.

Az 1980-as Forma–3-as idény végén figyelt fel tehetségére Colin Chapman, a Lotus csapat főnöke, és felajánlott neki egy helyet a csapatában. Mansell eleinte tesztpilótaként tevékenykedett az új Lotus Grand Prix kocsi fejlesztési munkálatainál, illetve a Forma–2-ben versenyzett. Higgadt vezetési stílusa annyira megragadta a Lotus menedzserét, hogy rövidesen a Forma–1-es csapatba szerződtette Mansellt.

1982-ben Kanadában egy karambol következtében súlyosan megsérült a keze, így az 1982-es idényt majdnem teljes egészében ki kellett hagynia, igaz, az év második felében súlyos fájdalmai ellenére is megpróbált versenyezni.

1983-ban a Lotus Renault turbómotorokat használt, de Mansell kocsijához a motor csak az idény közepére készült el. Első versenyén az új autóval, Silverstone-ban rögtön a negyedik helyen ért célba, amelyet egy ötödik követett Ausztriában és egy harmadik Brands Hatch-ben, az Európa Grand Prix-n.

Úgy tűnt, hogy az 1984-es esztendő sok örömet hoz a Lotus csapatnak. Mansell az idény végén a kilencedik helyet szerezte meg az összetett versenyben. Két futamban is voltak győzelmi esélyei, Monacóban és Dallasban, de balesetek miatt kiesett.

Az angol versenyző 1985-ben átszerződött a Williams csapathoz és ez a húzás igen sikeresnek bizonyult. Az idény második felében mind a Williams kocsi, mind pedig a Honda motor kezdte bebizonyítani igazi erejét. Nigel Mansell első Grand Prix győzelmét Brands Hatch-ben érte el, amelyet két hét múlva követett második győzelme a dél-afrikai futamon. Ezenkívül még egy második helyet is szerzett.

Idén ott folytatta, ahol tavaly abbahagyta. A mezőny egyik legjobb autója, a Williams-Honda eddig szinte repült alatta. A második versenyen Jerezben mindössze 14 század mp választotta el a győzelemtől. Az i-re a pontot Belgiumban tette fel, ahol Piquet és Prost korai kiválása után esélyt sem adva a többieknek, közel 20 mp-es előnnyel verte a brazil Sennát. Azóta igyekszik taktikusan versenyezni, ő áll az összetett verseny élén, s bár Prost ismét jó eredményeket ér el, Mansell esélyei is jók a világbajnoki címre.

PAJTÁS

NIGEL MANSELL

FOTÓ: TÓTH ANDRÁS

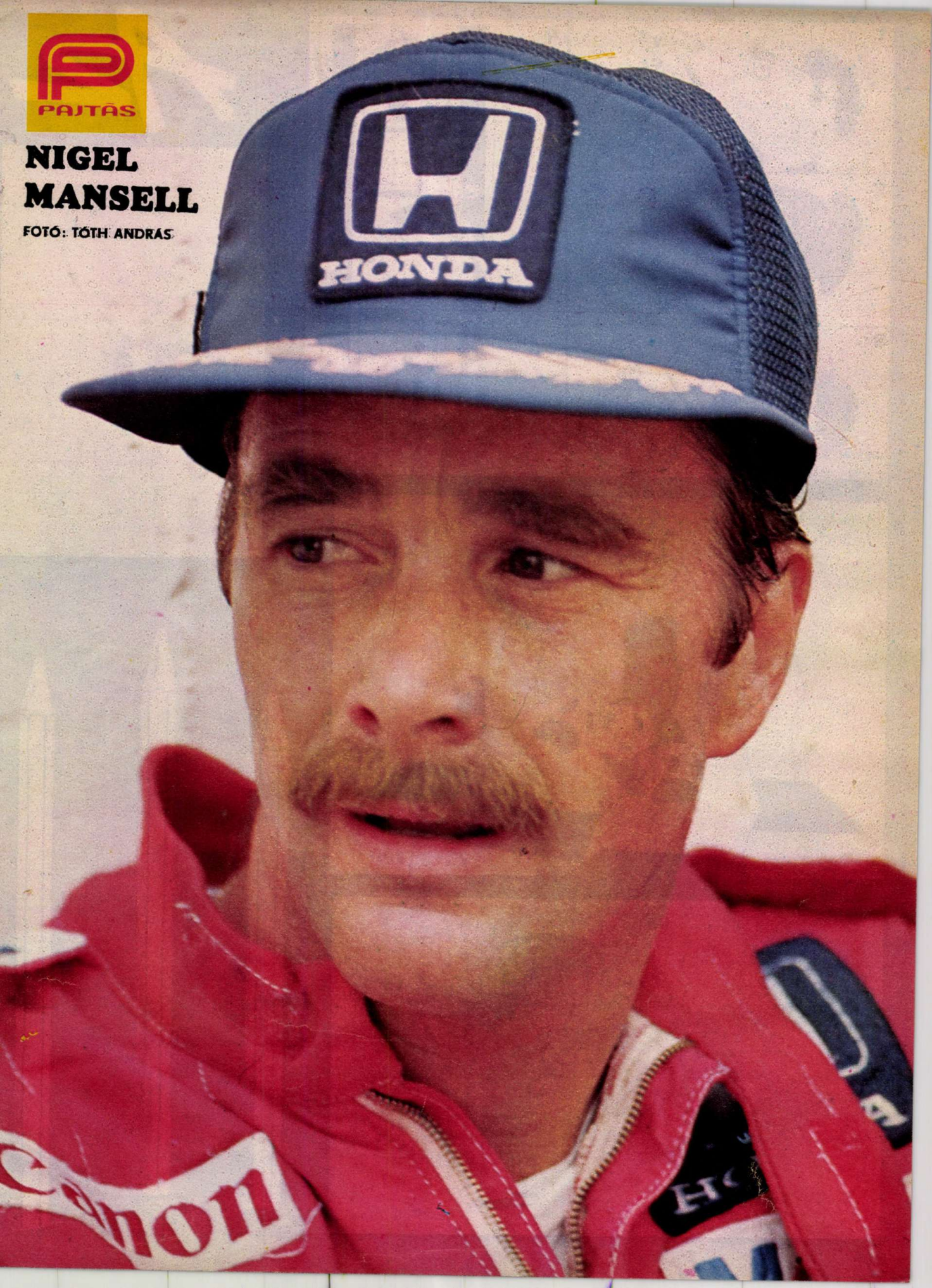
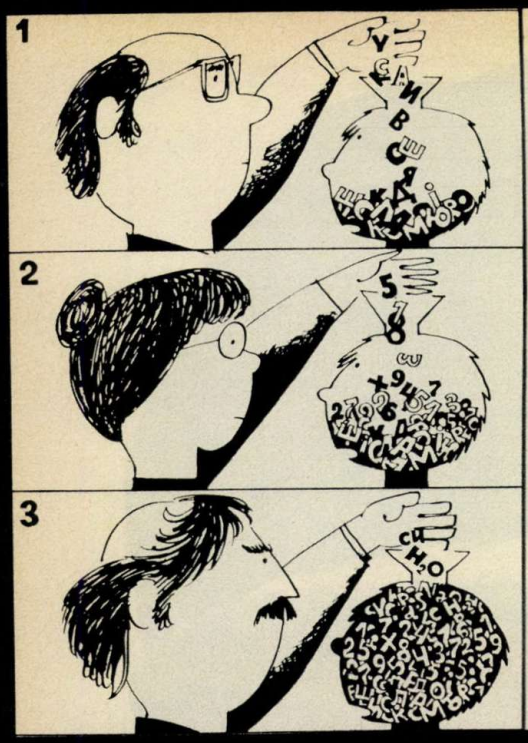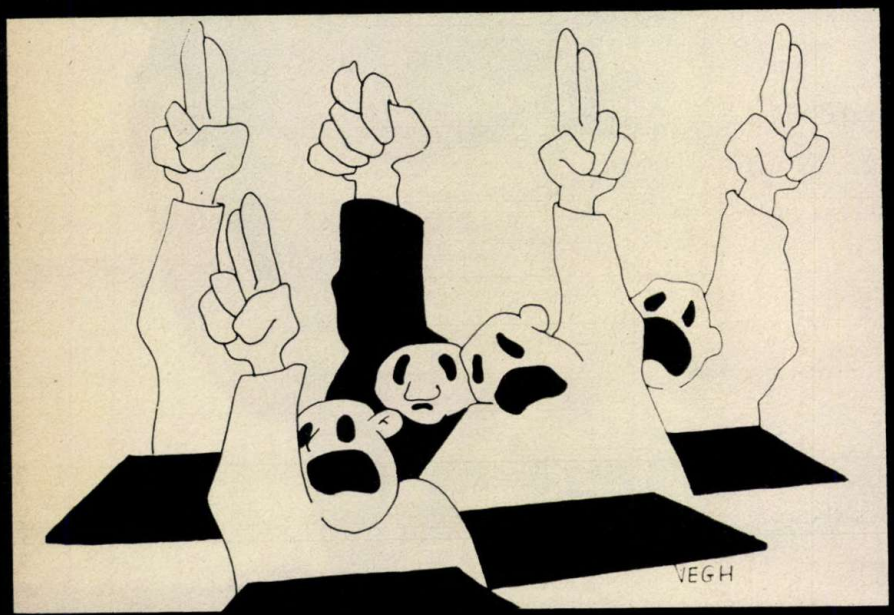
A2